

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

ΕΡΓΟ:

**«ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΗΣ
ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΟΣ ΛΙΜΑΝΙ ΠΙΣΑΕΤΟΥ»**

Προϊσταμένη Αρχή:

Οικονομική Επιτροπή Π. Ι. Ν.
Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Π. Ε. Κεφ/νίας
(κατά περίπτωση Π. Δ. 7/2013)

Π/Υ = 319.761,29 € (με Φ. Π. Α.)

Διευθύνουσα Υπηρεσία:

Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Π. Ε. Κεφαλληνίας
Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων

Ε.Σ.Υ.

Πιστώσεις έργου:

Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων - Εθνικό Σκέλος ΣΑΕΠ522 Τροπ. (0) της 7-7-2016 (ΑΔΑ:Ω2ΙΟ465307-ΚΒΨ)
"ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ" με Κ.Ε. 2014ΕΠ52200002

Απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου: 199-24/24-11-2015 (ΑΔΑ: 7Ζ4Ο7ΛΕ-1Δ1)

Έγκριση Διάθεσης Πίστωσης:

αρ. 6228/2476/25-1-2016 (ΑΔΑ: 6ΙΘΣ7ΛΕ-Ψ7Ξ)

αρ. 94696/39051/1-11-2016 (ΑΔΑ: 6ΩΠ37ΛΕ-ΗΧ2)

ΤΕΥΧΗ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ

ΕΡΓΟ:

«ΕΡΓΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΗΣ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΟΣ ΛΙΜΑΝΙ
ΠΙΣΑΕΤΟΥ»

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Υπηρεσιακή μελέτη Δ. Τ. Ε.

Ιανουάριος 2018

Έγκριση Τ.Δ. 155/18/4-1-2018

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1:	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ
ΑΡΘΡΟ 2:	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ
ΑΡΘΡΟ 3:	ΓΝΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 4:	ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 5:	ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ
ΑΡΘΡΟ 6:	ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 7:	ΕΥΘΥΝΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ, ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 8:	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ – ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ
ΑΡΘΡΟ 9:	ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΤΙΜΩΝ
ΑΡΘΡΟ 10:	ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ – ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ
ΑΡΘΡΟ 11:	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ
ΑΡΘΡΟ 12:	ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΡΥΠΟΥΣ
ΑΡΘΡΟ 13:	ΣΗΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ – ΠΙΝΑΚΙΔΑ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 14:	ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ – ΠΗΓΕΣ ΛΗΨΗΣ ΥΛΙΚΩΝ – ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΧΩΡΩΝ – ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΑΡΘΡΟ 15:	ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΣΗ ΥΛΙΚΩΝ
ΑΡΘΡΟ 16:	ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ – ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ κ.λπ.
ΑΡΘΡΟ 17:	ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΡΘΡΟ 18:	ΕΠΙΜΕΤΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ
ΑΡΘΡΟ 19:	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ – ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΑΡΘΡΟ 20:	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ
ΑΡΘΡΟ 21:	ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΑΡΘΡΟ 22:	ΜΗΤΡΩΟ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 23:	ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ – ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥΣ
ΑΡΘΡΟ 24:	ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ – ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ
ΑΡΘΡΟ 25:	ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ, ΥΠΕΡΩΡΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΙΣ ΑΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΟΡΤΕΣ
ΑΡΘΡΟ 26:	ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΟΥΣ – ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗ – ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 27:	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ – ΦΥΛΑΞΗ ΥΛΙΚΩΝ – ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ – ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 28:	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ – ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ – ΑΦΑΝΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΑΡΘΡΟ 29:	ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ, ΟΦΕΛΟΣ κ.λπ. ΑΝΑΔΟΧΟΥ – ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ – ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ – ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΙΜΗ
ΑΡΘΡΟ 30:	ΠΛΗΡΩΜΕΣ
ΑΡΘΡΟ 31:	ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ
ΑΡΘΡΟ 32:	ΡΗΤΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗ, ΚΑΤΑΒΟΛΗ (PRIM)
ΑΡΘΡΟ 33:	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ – ΤΙΜΕΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΑΡΘΡΟ 34:	ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΜΕΣΑ
ΑΡΘΡΟ 35:	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
ΑΡΘΡΟ 36:	ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
ΑΡΘΡΟ 37:	ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ – ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ
ΑΡΘΡΟ 38:	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΡΘΡΟ 1: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

1. Το παρόν τεύχος της Ειδικής Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.) περιέχει τους όρους με τους οποίους, σε συνδυασμό με τη Γενική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Γ.Σ.Υ.) που εγκρίθηκε με τη Γ.Δ. 257/679/11.3.74 απόφαση της Υ.Δ.Ε., την Προκήρυξη του έργου, τα λοιπά συμβατικά τεύχη, τις σχετικές διατάξεις του Ν. 4412/16 "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)" (ΦΕΚ-147/Α'8-8-2016) ως ισχύει, τις ισχύουσες πρότυπες τεχνικές προδιαγραφές, τους ισχύοντες κανονισμούς, τη σχετική μελέτη του Έργου, καθώς και τις έγγραφες οδηγίες της επίβλεψης και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, θα εκτελεσθεί από τον Ανάδοχο το Έργο **«Έργα αντιμετώπισης κατολίσθησης δρόμου προς λιμάνι Πισαετού»**. Το αντικείμενο της Εργολαβίας συνοπτικά περιλαμβάνει:

Κατασκευή πασσαλότοιχου κατάντη του δρόμου αγκυρωμένο με προεντεταμένα αγκύρια, τάφρους απόληψης των ομβρίων υδάτων που θα τα οδηγήσουν εκτός της περιοχής της κατολίσθησης, αποστραγγιστικές γεωτρήσεις στο πρανές εκσκαφής του δρόμου και ανακατασκευή του δρόμου.

Το ακριβές αντικείμενο περιγράφεται αναλυτικά στο τεύχος της Τεχνικής Περιγραφής του Έργου και στα λοιπά συμβατικά τεύχη.

2. Αρχικό συμβατικό αντικείμενο της Εργολαβίας, είναι το συνολικό ποσό του προϋπολογισμού Προσφοράς, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών Εξόδων και του Εργολαβικού Οφέλους, αυξημένο κατά το κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών της μελέτης, τη δαπάνη πιθανής αναθεώρησης και τη δαπάνη Φ.Π.Α. Το ποσό του προϋπολογισμού προσφοράς μαζί με τα απρόβλεπτα (χωρίς αναθεώρηση) χρησιμοποιείται για την εφαρμογή του άρθρου 156 §1 του Ν. 4412/16.
3. Για την παρούσα Σύμβαση ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - "Έργο" ή "Εργολαβία": **«Έργα αντιμετώπισης κατολίσθησης δρόμου προς λιμάνι Πισαετού»**.
  - "Κύριος του Έργου" (ΚτΕ) ή "Εργοδότης" είναι η **Περιφέρεια Ιόνιων Νησιών – Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας (ΠΕ Κεφαλληνίας)**.
  - "Προϊσταμένη Αρχή" του Έργου είναι η **Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Ιόνιων Νησιών** και η **Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΕ Κεφαλληνίας**, κατά περίπτωση, όπως το Π.Δ. 7/2013 ορίζει και σε συνδυασμό και με τον Ν. 3852/10, όπως οι διατάξεις αυτές ισχύουν.
  - "Διευθύνουσα Υπηρεσία" του Έργου ή "Επιβλέπουσα Υπηρεσία" ή "Υπηρεσία" είναι το **Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΕ Κεφαλληνίας** που εδρεύει στο Αργοστόλι.
  - "Ανάδοχος" ή "Εργολάβος" είναι η Εργοληπτική Επιχείρηση ή η Κοινοπραξία που συνάπτει τη Σύμβαση εκτέλεσης του Έργου με τον ΚτΕ.

3. Η ανάθεση και εκτέλεση του έργου θα γίνει κατά τις διατάξεις του Ν. 4412/16 (ΦΕΚ-147/Α'/8-8-16) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως ισχύει, ως έργο κάτω των ορίων. Όπου στα συμβατικά τεύχη αναφέρεται εκ παραδρομής ο Ν. 3669/08 εννοείται ότι ισχύουν οι αντίστοιχες προβλεπόμενες διατάξεις του Ν. 4412/16 για το έργο.

Η διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης του Έργου θα γίνει ηλεκτρονικά κατά τις διατάξεις του Ν. 4482/17 (ΦΕΚ-102/Α'/25-7-17) «Νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τις αστικές συγκοινωνίες στην Περιφερειακή Ενότητα της Θεσσαλονίκης και άλλες διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 37 («Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4412/2016»), σύμφωνα με το οποίο από 25-7-17 οι ανοικτές διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης ανά ομάδα εργασιών που διενεργούνται από το σύνολο των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης θα γίνονται με ηλεκτρονική διαδικασία.

ΑΡΘΡΟ 2: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ

Το αντικείμενο της Εργολαβίας περιλαμβάνει:

1. Το σύνολο των εργασιών και δαπανών για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση του αντικειμένου της παρούσας Εργολαβίας που είναι το Έργο «**Έργα αντιμετώπισης κατολίσθησης δρόμου προς λιμάνι Πισαετού**», όπως οι εργασίες αυτές περιγράφονται στην Τεχνική Περιγραφή και στα λοιπά συμβατικά τεύχη και σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς των κάτωθι εγγράφων των συναρμόδιων υπηρεσιών που αφορούν στο υπ' όψιν έργο και έχουν εκδοθεί στα πλαίσια των απαραίτητων αδειοδοτήσεων για την νομιμότητα εκτέλεσης του έργου:

Υπηρεσία	Αρ. πρωτ. εγγράφου
Διεύθυνσης Δασών Ν. Κεφαλληνίας	26550/5967/30-10-2015
Νεωτ. Μνημείων & Τεχν. Έργων Δυτ. Ελλάδας	ΥΠ.Π.Ο.Α/ΥΝΕΜΤΕΔΕΠΝΙ/Φ09-ε/5036/31-12-2015
Εφορείας Αρχαιοτήτων Κεφαλληνίας	Φ111/Α1-03/2950π.έ./13-01-2016
Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Ι.Ν., Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας ΠΕ Κεφαλληνίας	12963/3111/2-3-2016
Εφορείας Αρχαιοτήτων Κεφαλληνίας	Φ111/Α1-03/701/6-4-2016

αλλά και σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς των κάτωθι γενικότερων εγγράφων:

Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. / Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος (γενικό έγγραφο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων)	125155/17-1-2007
ΥΠΕΚΑ / Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος (γενικό έγγραφο για έργα συντήρησης σε υφιστάμενα οδικά δίκτυα)	197816/9-5-2012
Γενική Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος & Υποδομών Π.Ι.Ν. (γενικό έγγραφο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων)	27535/10605/6-6-2012

2. Τις απαιτούμενες αντλήσεις ή άλλες ειδικές προστατευτικές κατασκευές από τα υπόγεια ή επιφανειακά νερά, είτε αυτές απαιτηθούν κατά το στάδιο της κατασκευής, είτε για την απομάκρυνση ρεόντων επιφανειακών νερών (για τη συνήθη μικρή ποσότητα άνοιξης – θέρους).
3. Τις χωματουργικές εργασίες για την αποκάλυψη τυχόν υφιστάμενων δικτύων και την ακριβή αποτύπωση αυτών εφόσον απαιτηθεί, καθώς και τις χωματουργικές εργασίες για την τυχόν μεταφορά τους.
4. Τις εκσκαφές και λοιπές χωματουργικές εργασίες α) που απαιτούνται για την εκτέλεση του Έργου, β) για να αποκαλυφθούν τυχόν υφιστάμενα δίκτυα των Ο.Κ.Ω., γ) για τη διάνοιξη, την τοποθέτηση και επανεπίχωση τάφρων κ.λπ. Επίσης ο Ανάδοχος υποχρεούται να κατασκευάσει, μετά από σχετική εντολή, νέα εσωτερικά

δίκτυα, μη προβλεπόμενα από τη μελέτη, δικαιούμενος όμως στην περίπτωση αυτή ιδιαίτερη αποζημίωση.

Διευκρινίζεται ιδιαίτερος ότι τα τυχόν υπάρχοντα σχέδια των δικτύων Ο.Κ.Ω. ή γενικά έγγραφες πληροφορίες των συμβατικών τευχών, πιθανόν να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και επομένως ο Ανάδοχος πρέπει να τα ελέγξει, με μέριμνα και δαπάνη του, λαμβάνοντας τα ως ενδεικτικά, για την ακρίβεια των οποίων ουδεμία ευθύνη έχει ο Κύριος του Έργου και τα όργανά του.

5. Την προμήθεια όλων των τυχόν απαραίτητων υλικών για την κατασκευή των προαναφερθέντων έργων. Σημειώνεται ότι στην παρούσα Σύμβαση προβλέπεται η ενσωμάτωση προμηθευμένων υλικών στο Έργο και ισχύουν οι σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
6. Την προσκόμιση όλων των απαραίτητων μηχανημάτων και την πρόσληψη όλου του απαραίτητου προσωπικού για την έντευξη και απρόσκοπτη εκτέλεση των εργασιών.
7. Τη μέριμνα και δαπάνη για την έκδοση όλων των κατά την ισχύουσα νομοθεσία αδειών και εγκρίσεων, όπως ενδεικτικά για την λειτουργία εργοταξίων, λατομείων ή δημιουργία δανειοθαλάμων – αποθεσιοθαλάμων.

Σημειώνεται ότι για την πραγματοποίηση τυχόν εξορυκτικών εργασιών (λατομεία, δανειοθάλαμοι) ο Ανάδοχος θα πρέπει να εφοδιασθεί με την απαιτούμενη προς τούτο άδεια. Κάθε απαιτούμενη δαπάνη προς τούτο (όπως ενδεικτικά εκπόνηση τεχνικών και περιβαλλοντικών μελετών, εγγυητικές κ.λπ.) βαρύνει αποκλειστικά τον Ανάδοχο και συμπεριλαμβάνεται ανηγμένα στην προσφορά του.

Γίνεται γνωστό στους διαγωνιζόμενους ότι, ο Εργοδότης και τα όργανά του ουδεμία ευθύνη αναλαμβάνουν σχετικά με την έγκριση λειτουργίας λατομείων και δανειοθαλάμων ή αποθεσιοθαλάμων και ότι ενδεχομένως από τις αρμόδιες υπηρεσίες να μην είναι εγκεκριμένες, ούτε να εγκριθούν οι δραστηριότητες αυτές. Στην περίπτωση αυτή η προμήθεια των απαραίτητων υλικών θα γίνει από το εμπόριο, από νόμιμα λατομεία και δανειοθαλάμους, ενώ η απόρριψη των άχρηστων υλικών και προϊόντων του Έργου (π.χ. από εκσκαφές, καθαρισμούς) σε ήδη νόμιμους αποθεσιοθαλάμους και ο Ανάδοχος δεν θα δικαιούται επί πλέον αποζημίωσης, πέρα από το προσφερθέν τίμημα, ούτε θα δικαιούται παράταση των προθεσμιών περαίωσης του Έργου από αυτό το λόγο, όποιες δυσχέρειες κι αν προκύψουν.

8. Τη δαπάνη για την εξεύρεση τυχόν αναγκαίων πρόσθετων χώρων απόθεσης των άχρηστων προϊόντων εκσκαφών, κατεδαφίσεων κ.λπ., καθώς και την μέριμνα και δαπάνη έγκρισης των αδειών για τους χώρους αυτούς από τις αρμόδιες αρχές.

Σημειώνεται εδώ ότι η χρήση των πρόσθετων αυτών χώρων επιτρέπεται μετά από την απαιτούμενη έγκριση από τις αρμόδιες αρχές και ότι η χρήση χώρων εφοδιασμένων με ανάλογες άδειες (π.χ. ΧΥΤΑ νομίμως λειτουργούντες) δεν απαιτεί την έκδοση νέας άδειας.

9. Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει αν τα λατομεία, οι δανειοθάλαμοι, οι αποθεσιοθάλαμοι, οι χώροι εργοταξίου κ.λπ. που θα χρησιμοποιεί ο Ανάδοχος φέρουν τις νόμιμες άδειες και εγκρίσεις. Η χρησιμοποίησή τους έγκειται στην αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου, ο οποίος βέβαια καθίσταται μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιαδήποτε βλάβη ή κίνδυνο έναντι του Έργου ή τρίτων ή στο περιβάλλον.
10. Τη δαπάνη για τις διαμορφώσεις κάθε φύσης των εργοταξιακών χώρων, οδών – έργων – κατασκευών προσωρινής προσπέλασης, μέτρων – έργων – κατασκευών ανάρτησης ή ανύψωσης προσωπικού και εξοπλισμού, χώρων προσωρινής απόθεσης, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στη μελέτη, στην τυχόν περιβαλλοντική αδειοδότηση, στις εγκρίσεις των λοιπών υπηρεσιών, στα συμβατικά τεύχη και θα τεθούν κι από την Υπηρεσία κατά την διάρκεια της Σύμβασης.
11. Εάν κατά τη διάρκεια των εργασιών εκσκαφής αποκαλυφθούν αρχαιολογικά ευρήματα, ο Εργολάβος πρέπει να διακόψει κάθε δραστηριότητα που αφορά εκσκαφές και να ενημερώσει άμεσα την Επιβλέπουσα Υπηρεσία για τις περαιτέρω ενέργειες που πρέπει να ληφθούν για την προστασία των αρχαιοτήτων. Για αυτό τον λόγο πρέπει ο Ανάδοχος του Έργου να έχει ενημερώσει το εργατοτεχνικό προσωπικό για παρόμοιες περιπτώσεις, ώστε να σταματήσει κάθε εργασία για την αποφυγή περαιτέρω ζημιών.
12. Τη λήψη κάθε μέτρου για την αποφυγή ζημιών σε τμήματα του Έργου, κατασκευασμένα ή υπό κατασκευή, από τις συνθήκες για την περιοχή βροχοπτώσεις. Σε καμία περίπτωση ο Ανάδοχος δεν δικαιούται ιδιαίτερη αποζημίωση ούτε για τα ληφθέντα μέτρα, ούτε για τυχόν καθυστερήσεις, απώλειες υλικών, βλάβες μηχανημάτων κ.λπ.
13. Την υποχρέωση, ευθύνη, μέριμνα και δαπάνη που απαιτούνται από τον Ανάδοχο για την έκδοση όλων των κατά νομό απαιτούμενων αδειών και στοιχείων, για τη σύντομη, απρόσκοπτη και ομαλή εκτέλεση των έργων, υποβάλλοντας στον αρμόδιο φορέα όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (μελέτες, σχέδια, εγγυητικές κ.λπ.), αδαπάνως για την Υπηρεσία.

14. Όλες οι απαιτούμενες εργασίες και δαπάνες για την εφαρμογή των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων ή

δεσμεύσεων ή γενικά των έγγραφων απαιτήσεων των αρμόδιων περιβαλλοντικών υπηρεσιών, καθώς και όλες οι προβλεπόμενες και μη ρητά κατονομαζόμενες εργασίες, που προβλέπονται στη μελέτη του Έργου και είναι απαραίτητες για την έντεχνη ολοκλήρωση του Έργου. Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι σε περίπτωση που δεν έχουν εκδοθεί περιβαλλοντικοί όροι για το Έργο αυτό, επειδή το Έργο δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που απαιτείται η έκδοσή τους, δεν σημαίνει ότι στο Έργο δεν πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. ρύποι).

15. Ρητά σημειώνεται ότι ο Ανάδοχος θα πρέπει να έχει υπό έλεγχο το Έργο του καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου κατασκευής και του χρόνου συντήρησης μέχρι και την οριστική παραλαβή του Έργου.
16. Όπου στην παρούσα Ε.Σ.Υ. ή στα λοιπά συμβατικά τεύχη αναφέρεται ο όρος "κατασκευή Έργου" ή "εκτέλεση Έργου", νοείται η εκτέλεση των συμβατικών εργασιών, δηλαδή των έργων στην Τεχνική Περιγραφή και στα λοιπά συμβατικά τεύχη, σύμφωνα με τους όρους των συμβατικών τευχών και με τις εντολές που θα δίνονται κατά τη διάρκεια της Σύμβασης από την Υπηρεσία.
17. Για τα απόβλητα των κάθε είδους εκσκαφών του έργου πρέπει να τηρείται η ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β'/24-8-2010) «Μέτρα, όροι και προγράμματα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)», ως ισχύει. Σημειώσεις για την παραπάνω ΚΥΑ: Τροποποιήθηκε από: Ν. 4030/2011, (ΦΕΚ-249/Α/25.11.2011) «Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις». Σχετικά έγγραφα: αρ. πρωτ. Δ17α/50/2/ΦΝ 444.1/27.3.2013 «Διαχείριση περίσσειας υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα - Διευκρινίσεις επί των απαιτήσεων της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β')» και αρ. πρωτ. οικ. 4834/25.1.2013 «Διαχείριση περίσσειας υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα - Διευκρινίσεις επί των απαιτήσεων της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β')».

Για το θέμα της διαχείρισης της περίσσειας υλικών εκσκαφών στα δημόσια έργα (όπως το υπ' όψιν) έχει εκδοθεί η εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 4834/ 25-1-2013 (ΑΔΑ: ΒΕΙΨ0-Ξ90) με θέμα: Διαχείριση περίσσειας υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα - Διευκρινίσεις επί των απαιτήσεων της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β'/2010).

Η τήρηση της ανωτέρω ΚΥΑ και των σχετικών εγκυκλίων και οδηγιών ανήκει στην αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα του αναδόχου και κάθε δαπάνη που προκαλείται εξαιτίας αυτής θεωρείται ότι είναι συνυπολογισμένη στην προσφορά του αναδόχου. Ο ανάδοχος ουδεμία απαίτηση πρέπει να έχει από την Υπηρεσία λόγω της ανάγκης τήρησης της εν λόγω ΚΥΑ. Ρητώς αναφέρεται ότι ο ανάδοχος είναι μόνος και αποκλειστικός υπεύθυνος για τη διαχείριση και επεξεργασία των αποβλήτων εκσκαφών - ΑΑΕΚ κατά τις προβλέψεις της ανωτέρω ΚΥΑ και η αποκλειστική αυτή ευθύνη του είναι ανεξάρτητη από το αν η Υπηρεσία θα προβεί ή όχι σε έλεγχο των παραπάνω διαλαμβανόμενων (ο οποίος έλεγχος είναι για την Υπηρεσία δυνητικός και σε καμία περίπτωση υποχρεωτικός). Οι δαπάνες επεξεργασίας των ΑΕΚΚ με οποιοδήποτε τρόπο (εγκατάσταση κινητής μονάδας επεξεργασίας με την έκδοση όλων των απαραίτητων εγκρίσεων και αδειών, συνεργασία με μόνιμη εγκεκριμένη μονάδα κ.λπ.) βαρύνουν τον ανάδοχο και μόνο και περιλαμβάνονται ανηγμένα στην προσφορά του.

Τα παραπάνω αναφερόμενα έργα θα ολοκληρωθούν πλήρως σύμφωνα με όσα αναφέρονται λεπτομερειακά στην παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.), στην Τεχνική Περιγραφή (Τ.Π.) και στα λοιπά συμβατικά τεύχη του Έργου.

ΑΡΘΡΟ 3: ΓΝΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Η περιοχή του Έργου είναι η ευρύτερη περιοχή του λιμανιού του Πισαετού επί της υπ' αρ. 50 επαρχιακής οδού Πισαετός – Βαθύ, κοντά στο λιμάνι του Πισαετού και συγκεκριμένα στο δεύτερο ελιγμό κατευθυνόμενοι από Πισαετό προς Βαθύ. Λεπτομέρειες των θέσεων κατασκευής και των ζητημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν υπάρχουν στα λοιπά συμβατικά τεύχη (τεχνική περιγραφή, σχέδια).

Η συμμετοχή στη δημοπρασία με την υποβολή προσφοράς, αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν επισκεφθεί και έχουν ελέγξει πλήρως τη φύση και την τοποθεσία του Έργου και έχουν πλήρη γνώση της υπάρχουσας δομικής και στατικής κατάστασης του έργου, των τεχνικών υποδομής, των γενικών και τοπικών συνθηκών της συντήρησης και ανακατασκευής τους, κυρίως σε ότι αφορά την ύπαρξη ρεμάτων και εποχιακών ρεόντων υδάτων στις θέσεις κατασκευής και την ανάγκη λήψης σχετικών μέτρων (π.χ. άντληση νερών), τις κάθε φύσης πηγές λήψεως υλικών, τις θέσεις της προσωρινής και οριστικής απόθεσης των προϊόντων εκσκαφής και των υλικών του Έργου, τις μεταφορές (θαλάσσιες και χερσαίες), τη διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση υλικών, τη δυνατότητα εξασφάλισης χώρων εργοταξίου, τη δυνατότητα εξασφάλισης εργατοτεχνικού προσωπικού γενικά, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος, τις αναγκαίες οδούς – έργα προσωρινής προσπέλασης, τα αναγκαία μέτρα – έργα – κατασκευές ανάρτησης ή ανύψωσης προσωπικού και εξοπλισμού,

την εξασφάλιση απρόσκοπτης εργασίας του προσωπικού υπό συνθήκες προσωρινών προσπελάσεων ή κατασκευών ή υπό συνθήκες ανάρτησης – ανύψωσης προσωπικού και εξοπλισμού, τις επικρατούσες υδρολογικές, υδραυλικές, γεωλογικές και γεωτεχνικές συνθήκες στο Έργο, τις επικρατούσες μετεωρολογικές συνθήκες, τις επικρατούσες συνθήκες κυκλοφορίας οχημάτων επί του επαρχιακού άξονα, τις διάφορες διακυμάνσεις της στάθμης των υδάτων, τα υπάρχοντα δίκτυα Ο.Κ.Ω. και γενικά τις φυσικές και ανθρωπογενείς συνθήκες στην περιοχή του Έργου. Το Έργο σε κάθε περίπτωση από τις ως άνω πρέπει να συνεχίζει να εκτελείται απρόσκοπτα.

Θεωρείται ότι οι διαγωνιζόμενοι με την υποβολή προσφοράς έχουν πλήρη γνώση της διαμόρφωσης και της κατάστασης του εδάφους και των εποχιακών ρεόντων υδάτων, του είδους και της ποιότητας των καταλλήλων και εκμεταλλεύσιμων υλικών που βρίσκονται στην περιοχή, των μέσων (μηχανημάτων, υλικών και υπηρεσιών) που θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την εκτέλεση των εργασιών και όλων των άλλων παραγόντων μη ρητά κατονομαζόμενων, που είναι δυνατόν να επηρεάσουν με οποιοδήποτε τρόπο τις εργασίες, την πρόοδο τους, το χρόνο εκτέλεσης ή το κόστος τους.

2. Εξυπακούεται επίσης ότι, ο Ανάδοχος κατά τη σύνταξη της προσφοράς του έχει μελετήσει όλα τα στοιχεία της μελέτης και τα λοιπά στοιχεία της Εργολαβίας, που περιλαμβάνονται στο φάκελο της Δημοπρασίας και που αποτελούν, μαζί με τη Διακήρυξη, τα στοιχεία στα οποία θα βασιστεί η προσφορά του, αναλαμβάνοντας ανεπιφύλακτα να εκτελέσει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις πιο πάνω συνθήκες και όρους.
3. Η παράλειψη του Αναδόχου να ενημερωθεί με κάθε δυνατή πληροφορία, σε ότι αφορά τις τοπικές συνθήκες και τους όρους της Σύμβασης, δεν τον απαλλάσσει από τις ευθύνες του για πλήρη συμμόρφωση με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.
4. Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για τη γνώση κάθε στοιχείου που σχετίζεται με τις υδρολογικές, υδραυλικές, γεωλογικές και γεωτεχνικές συνθήκες του τόπου εκτέλεσης του Έργου και ιδίως σχετικά με τις υδρολογικές – υδραυλικές συνθήκες υπαρχόντων ρεμάτων και τις γεωλογικές – γεωτεχνικές συνθήκες του υπεδάφους, με τα υδρογεωλογικά στοιχεία, με τα μετεωρολογικά στοιχεία, με τα περιβαλλοντικά στοιχεία και δεσμεύσεις ή άλλες παρατηρήσεις, οι οποίες τυχόν έγιναν από διάφορους επιστημονικούς ή άλλους φορείς ή την Υπηρεσία ή άλλες υπηρεσίες. Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει, με δική τους ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη, να προβούν στην επεξεργασία τους και σε οποιοσδήποτε συμπληρωματικές ενέργειες ή προμήθειες στοιχείων, που κρίνουν κατά την άποψη τους ότι τους είναι χρήσιμες για τη σύνταξη της προσφοράς τους. Τονίζεται ότι ουδεμία πρόσθετη αποζημίωση θα καταβληθεί στον Ανάδοχο για άγνοια, παρερμηνεία κ.λπ. των πιο πάνω στοιχείων, τα οποία εξυπακούεται ότι έλαβε υπόψη για τη διαμόρφωση της προσφοράς του.
5. Επίσης ο ανάδοχος θεωρείται ότι έχει πλήρη γνώση της υπάρχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας και ειδικά των υπαρχόντων τραπεζικών περιορισμών και των ελέγχων στη διακίνηση κεφαλαίων (κεφαλαιακοί έλεγχοι) κ.λπ. και τα παραπάνω τα γνωρίζει και τα έχει λάβει υπ' όψιν για την υποβολή της προσφοράς του και για τη διαμόρφωση του ύψους αυτής.
6. Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβων για την εκτέλεση εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις εργασίες που θα εκτελέσουν αυτοί, έστω και αν έχουν γίνει αποδεκτοί από την Υπηρεσία.
7. Ο ανάδοχος θεωρείται ότι γνωρίζει τις υπάρχουσες δυνατότητες της ευρύτερης περιοχής εκτέλεσης του έργου (του νησιού της Ιθάκης, του Νομού Κεφαλληνίας και των όμορων Νομών) για τη διαχείριση των αποβλήτων των κάθε εκσκαφών και για την τήρηση της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β'/24-8-2010) «Μέτρα, όροι και προγράμματα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)», ως ισχύει. Δηλαδή ο ανάδοχος έχει ελέγξει την ύπαρξη και τη διαθεσιμότητα τέτοιων εγκαταστάσεων για την τήρηση της ανωτέρω ΚΥΑ και των σχετικών εγκυκλίων και οδηγιών. Η τήρηση αυτή ανήκει στην αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα του αναδόχου, ο οποίος μετά την υποβολή της προσφοράς του ουδεμία απαίτηση πρέπει να έχει στη συνέχεια από την Υπηρεσία για την εξεύρεση ή την ίδρυση τέτοιων εγκαταστάσεων, ή για την αύξηση των τιμών μονάδων εργασιών του έργου ή για τον καθορισμό νέων τιμών ή και εργασιών στο έργο με σύνταξη ΑΠΕ, λόγω της ανάγκης τήρησης της εν λόγω ΚΥΑ, για την οποία είναι ο αποκλειστικός υπεύθυνος.

ΑΡΘΡΟ 4: ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας που εκπροσωπείται από τον ή τους επιβλέποντες μηχανικούς και βοηθούς επιβλέποντες. Οφείλει να επιτρέπει ελεύθερα την είσοδο τους, καθώς και σε οποιονδήποτε εντεταλμένο υπάλληλο της Υπηρεσίας, στα εργοτάξια, λατομεία, αποθήκες, εργοστάσια, εργαστήρια κ.λπ. Ιδίως οφείλει να εξυπηρετεί με δικά του μέσα τη μετακίνησή τους στο τόπο των έργων οποτεδήποτε χρειαστεί και κληθεί προς τούτο. Τα ίδια ισχύουν και για τις διάφορες επιτροπές του Έργου,

καθώς και για υπαλλήλους του τεχνικού συμβούλου που τυχόν ήθελε χρησιμοποιήσει η Υπηρεσία για να συνδράμει το έργο της επίβλεψης.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες ή προφορικές εντολές της Υπηρεσίας, που δίνονται μέσα στα συμβατικά πλαίσια και την κείμενη νομοθεσία, για την κανονική και έντεχνη εκτέλεση του Έργου.

2. Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το Έργο, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες νόμους.

Καθίσταται σαφές ότι για την παραλαβή και τον έλεγχο της ποιότητας των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν κατά την κατασκευή, καθώς και του χαρακτηρισμού εδαφών, όπου και αν αυτός απαιτηθεί, θα εφαρμοσθούν υποχρεωτικά οι διατάξεις του Ν. 4412/16 (όπως π.χ. του άρθρου 136 §2, του άρθρου 151 §4), με μέριμνα και δαπάνες του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 5: ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

1. Επισημαίνεται ότι τα προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης στην προσφορά του Αναδόχου είναι σταθερά και αμετάβλητα και έχουν εκτιμηθεί από τον προσφέροντα με πλήρη ευθύνη του και μετά από εκτίμηση της απόδοσης των μηχανικών μέσων που διαθέτει, σε συνδυασμό με τα πραγματικά δεδομένα εκτέλεσης του Έργου και τις αναμενόμενες συνθήκες – ειδικότερα για απαιτούμενες κατασκευές και υλικά, για εξεύρεση υλικών (από το εσωτερικό ή εξωτερικό), για μεταφορές υλικών, για διαθέσιμους χώρους ανάπτυξης εργοταξίων και απόρριψης υλικών, για την απασχόληση του προσωπικού των μηχανημάτων, για την ανάγκη κατασκευής προσωρινών προσπελάσεων ή ανέγερσης κατασκευών και χρήση ειδικού εξοπλισμού για την ανάρτηση ή ανύψωση του προσωπικού και του μηχανικού εξοπλισμού, για την ανάγκη εκτέλεσης των απαραίτητων ερευνών και εκπόνησης μελετών – και ότι δεν δικαιούται, κατά την εκτέλεση των εργασιών, να προβάλει οποιοδήποτε ισχυρισμό για άγνοια των συνθηκών εκτέλεσης των υπόψη εργασιών ή των δεδομένων της μελέτης.
2. Όλα τα στοιχεία, που παρέχει η Υπηρεσία για το διαγωνισμό, είναι μόνον πληροφοριακά και επιβοηθητικά για την κοστολόγηση των εργασιών και τη σύνταξη της Προσφοράς του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 6: ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Η Σύμβαση για την κατασκευή του Έργου θα γίνει με βάση την απόφαση για έγκριση της δημοπρασίας και για συνολικό χρηματικό ποσό αυτό που θα προκύψει από τη δημοπρασία. Ειδικότερα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 105 και 135 του Ν. 4412/16.
2. Μετά την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και την κοινοποίηση στον Ανάδοχο της απόφασης αυτής, ο Ανάδοχος καλείται να προσέλθει μέσα σε προθεσμία που θα ορίζεται στην πρόσκληση και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες, στα γραφεία του Κυρίου του Έργου για την υπογραφή της Σύμβασης, προσκομίζοντας τις απαιτούμενες εγγυητικές επιστολές για την κάλυψη του συνόλου του Έργου.
3. Σε περίπτωση κατά την οποία ο Ανάδοχος δεν εμφανισθεί στην παραπάνω προθεσμία ή δεν προσκομίσει τις απαιτούμενες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της Σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος, η δε εγγύηση συμμετοχής του στη δημοπρασία καταπίπτει υπέρ του Κυρίου του Έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 §5 του Ν. 4412/16.
4. Η εγκατάσταση του Αναδόχου στο Έργο (οπότε και η έναρξη των προθεσμιών) θα γίνει ταυτόχρονα με την υπογραφή της Σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 147 §2 του Ν. 4412/16.
5. Κάθε προσφορά που θα υποβληθεί στον Κύριο του Έργου, συνοδεύεται από κατάθεση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής στη Δημοπρασία όπως αυτή ορίζεται στη διακήρυξη, δεσμεύει δε αυτόν που την υπέβαλε για χρονικό διάστημα που ορίζεται στη διακήρυξη και στο άρθρο 97 του Ν. 4412/16, μέσα στο οποίο πρέπει να κοινοποιηθεί σε αυτόν η έγκριση του Κυρίου του Έργου και η πρόσκληση για την υπογραφή της Σύμβασης. Η σύναψη της σύμβασης γίνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 105 του Ν. 4412/16, ενώ η ματαίωση της διαδικασίας γίνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 106 του Ν. 4412/16.
6. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 135 §2 του Ν. 4412/16, ο Ανάδοχος υποχρεούται κατά την υπογραφή της Εργολαβικής Σύμβασης, να δηλώσει την έδρα του και την ακριβή διεύθυνσή του (κάθε μεταβολή δηλώνεται υποχρεωτικά). Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 135 §3 του Ν. 4412/16 ο Ανάδοχος πρέπει να δηλώσει εξουσιοδοτημένο πρόσωπο για την παραλαβή των εγγράφων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης και μέχρι την οριστική παραλαβή, το οποίο πρέπει να είναι κάτοικος της έδρας της Διευθύνουσας Υπηρεσίας

ΑΡΘΡΟ 7: ΕΥΘΥΝΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ, ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Ο Ανάδοχος είναι εξ' ολοκλήρου και μόνος υπεύθυνος για την εκλογή και χρησιμοποίηση των απαραίτητων υλικών και γενικά για την εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Ε.Σ.Υ., τα λοιπά συμβατικά τεύχη, τις σχετικές προδιαγραφές, τις εγκεκριμένες μελέτες των έργων, τους όρους και τις προϋποθέσεις των γνωμοδοτήσεων, εγκρίσεων και αδειοδοτήσεων που έχουν δοθεί ή θα δοθούν για το Έργο (π.χ. Δ/ση Δασών, ΥΠ.ΠΟ., Περιβαλλοντικοί Όροι & Δεσμεύσεις κ.λπ.). Οι γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου καθορίζονται ρητά στο άρθρο 138 Ν. 4412/16.
2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προμηθεύσει με δική του δαπάνη όλα τα υλικά, εργατοτεχνικό προσωπικό, και μηχανήματα, που είναι αναγκαία για την κατασκευή του Έργου, καθώς και για την μεταφορά τους. Υποχρεούται επίσης να επισκευάζει, συντηρεί και ασφαλίσει με δικές του δαπάνες τα μηχανήματα και όλα τα οχήματα απέναντι σε κάθε κίνδυνο.
3. Ο Ανάδοχος πρέπει να εκτελέσει τα διάφορα έργα σύμφωνα με τη σχετική μελέτη και με τυχόν συμπληρωματική που θα εγκριθεί κατά το στάδιο της κατασκευής, θα πρέπει δε να έχει υπόψη του ότι για τυχόν τροποποιήσεις που θα γίνουν αποδεκτές από την Υπηρεσία δεν δικαιούται ιδιαίτερης αμοιβής για την εφαρμογή ή και την μελέτη των μικροτροποποιήσεων αυτών, έστω και αν από τις τροποποιήσεις αυτές προκύπτει οικονομικό όφελος για την Υπηρεσία.
4. Ρητά καθορίζεται ότι για την κατασκευή του Έργου καμία πρόσθετη αποζημίωση δεν δικαιούται ο Ανάδοχος από τις δυσκολίες που θα συναντήσει κατά το στάδιο της κατασκευής, δεδομένου ότι κατά τη σύνταξη της προσφοράς του είχε το δικαίωμα οποιασδήποτε διερεύνησης όλων των στοιχείων που επηρεάζουν οικονομικά το Έργο.
5. Οποιαδήποτε ζημιά στο Έργο, ή στα μηχανήματα ή στις εγκαταστάσεις (εργοτάξια, λατομεία κ.λπ.) που προέρχεται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, έστω και αν είναι εξαιρετικά σπάνιας εμφάνισης (πλημμύρα, θύελλες, κατολισθήσεις κ.λπ.) ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία (πυρκαγιά κ.λπ.), πλην ανωτέρας βίας, βαρύνει τον Ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να την αποκαταστήσει, χωρίς καμία πρόσθετη αποζημίωση.
6. Οποιαδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του Αναδόχου ή σε τρίτους ή και σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται σε αμέλεια ή υπαιτιότητα του Αναδόχου ή του προσωπικού του Αναδόχου, βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο. Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται της αποκλειστικής ευθύνης του, επικαλούμενος την επίβλεψη του Έργου.
7. Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει κατά την εκτέλεση των έργων όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και κάθε άλλο μέτρο που αναφέρεται στους εγχώριους ή διεθνείς κανονισμούς πρόληψης ατυχημάτων.
8. Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβων για την εκτέλεση εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις εργασίες που θα εκτελέσουν αυτοί, έστω και αν έχουν γίνει αποδεκτοί από την Υπηρεσία.
9. **Ιδιαίτερως σημειώνεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, θα πρέπει να υπάρχει η επίβλεψη του Έργου εκ μέρους του αναδόχου από πολιτικό μηχανικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, που θα διαθέτει τουλάχιστον 7ετή εμπειρία σε κατασκευή ή μελέτη έργων ή από πολιτικό μηχανικό τεχνολογικής εκπαίδευσης, που θα διαθέτει τουλάχιστον 10ετή εμπειρία σε κατασκευή ή μελέτη έργων. Κατά συνέπεια ο ανάδοχος θα πρέπει να εξασφαλίσει συνεργασία με τεχνικό ή τεχνικούς της ως άνω ειδικότητας.**

Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω βαρύνουν τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένα στην προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 8: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ – ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

1. Πέρα από όσα αναφέρονται στις περί εκτέλεσης Δημ. Έργων διατάξεις σχετικά με το προσωπικό του Αναδόχου, κατά την υπογραφή του Εργολαβικού Συμφωνητικού, ο Ανάδοχος θα δηλώσει στην Υπηρεσία τη διεύθυνση των γραφείων του, καθώς και το εντεταλμένο για το Έργο προσωπικό του που θα είναι σε αυτά.
2. **Καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, θα πρέπει να υπάρχει η επίβλεψη του Έργου εκ μέρους του αναδόχου από μηχανικό κατάλληλης εμπειρίας κατά το άρθρο 7 §9.**

ΑΡΘΡΟ 9: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΤΙΜΩΝ

1. Αν μετά από απαίτηση της Υπηρεσίας και σε ειδικές μόνο περιπτώσεις παραστεί ανάγκη εκτέλεσης νέων εργασιών ή μη συμβατικών, θα εφαρμόζεται ανάλογα το άρθρο 156 του Ν. 4412/16.
2. Η κοστολόγηση των εργασιών αυτών θα γίνεται όπως ορίζεται από το άρθρο 156 §1, 4, 5 και 6 του Ν. 4412/16.
3. Στις νέες τιμές θα εφαρμοσθεί η τεκμαρτή έκπτωση που θα προκύψει από σύγκριση της προσφοράς του Αναδόχου με τον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας για τη συμβατική ομάδα στην οποία εντάσσονται οι νέες εργασίες. Ο σταθερός συντελεστής νέων τιμών "σ" καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 156 §6 του Ν. 4412/16. Επίσης, θα εφαρμοστεί το προβλεπόμενο Εργολαβικό Όφελος που στην προκειμένη περίπτωση είναι δέκα οκτώ τοις εκατό (18%), αν ήδη δεν εμπεριέχεται στην νέα τιμή.
4. Όταν για τις νέες εργασίες δεν είναι δυνατός ο καθορισμός νέων τιμών μονάδος από μη δυνατότητα τιμολόγησης ή επιμέτρησης, ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 156 του Ν. 4412/16, τότε μπορεί να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 154 §10 του ίδιου νόμου.
5. Για τον, σύμφωνα με το άρθρο 156 του Ν. 4412/16 κανονισμό τιμών μονάδος νέων εργασιών και ειδικότερα, για τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5β εγκεκριμένα ή συμβατικά αναλυτικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών) έχουν εφαρμογή οι ισχύουσες περιγραφές ή αναλύσεις τιμών, με τη σειρά προτεραιότητας που αναγράφεται κατωτέρω (ως ισχύουν):
  - Κανονισμός Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών για τις εξής κατά σειρά κατηγορίες έργων:
    1. Έργων Οδοποιίας
    2. Υδραυλικών Έργων
    3. Λιμενικών Έργων
    4. Οικοδομικών Έργων
    5. Έργων Πρασίνου
    6. Ηλεκτρομηχανολογικών Εργασιών (Οδοποιίας, Υδραυλικών και Λιμενικών Έργων)

Σημείωση: Τα ανωτέρω εγκεκριμένα τιμολόγια ως εγκρίθηκαν με την απόφαση ΔΝΣγ/οικ.35577/ΦΝ 466/4-5-2017 "Κανονισμός Περιγραφικών Τιμολογίων Εργασιών για δημόσιες συμβάσεις έργων" (ΦΕΚ-1746/Β'/19-5-2017) ή σε κάθε περίπτωση ως ισχύουν για το έργο.

- Τα Αναλυτικά Τιμολόγια των λοιπών κατηγοριών Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ, για τα είδη εργασιών που υπάγονται στις αντίστοιχες κατηγορίες έργων.
- Η Ανάλυση Τιμών Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων κ.λπ., που εγκρίθηκε με την ΕΗ1/5235/4.6.79 Απόφαση τ. ΥΔΕ (ΦΕΚ 1083/79, Τεύχος Β').

ΑΡΘΡΟ 10: ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ - ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

1. Η **συνολική προθεσμία περαίωσης του Έργου** ορίζεται σε **διακόσιες εβδομήντα ημέρες (270) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης. Μέσα στην πιο πάνω προθεσμία θα κατασκευάζει το σύνολο των εργασιών του Έργου και θα εκτελεί τις εντολές της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Γενικώς, όσον αφορά στις προθεσμίες εφαρμόζεται το άρθρο 147 του Ν. 4412/16.
2. Μέσα σε προθεσμία **δεκαπέντε (15) ημερών** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Έργου με κατάλληλη μέθοδο που θα είναι αποδεκτή από την Υπηρεσία (θα υπάρχει προσυνεννόηση) και σύμφωνη με τη νομοθεσία (βλ. άρθρο 145 του Ν. 4412/16). Το χρονοδιάγραμμα θα είναι κατ' αρχήν εβδομαδιαίο, εκτός αν γίνει επιβληθεί από την υπηρεσία άλλη χρονική περίοδος (π.χ. ημερήσιο). Το χρονοδιάγραμμα θα είναι σύμφωνο με τις τμηματικές προθεσμίες ενδεικτικές και αποκλειστικές (αν υπάρχουν) και σε κάθε περίπτωση σύμφωνο με όλες τις προβλέψεις της νομοθεσίας (βλ. άρθρο 145 του Ν. 4412/16).

Στο χρονοδιάγραμμα θα φαίνεται, η κατά μήνα και οπωσδήποτε η κατά την λήξη των αναθεωρητικών περιόδων, ποσοστιαία εκτέλεση κάθε μίας από τις υποκατηγορίες εργασιών, που θα λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της δαπάνης αναθεώρησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επισημαίνεται ότι το χρονοδιάγραμμα θα καταρτιστεί με το δεδομένο ότι οι υπάρχουσες εκμεταλλεύσεις (π.χ. οδοί) στις περιοχές που θα γίνουν οι εργασίες, θα πρέπει να συνεχίσουν να λειτουργούν κατά τη διάρκεια των εργασιών και ότι δεν θα πρέπει να εμποδίζεται η διεξαγωγή των μετακινήσεων γενικώς.

Σημαντική παράμετρος στη σύνταξη του χρονοδιαγράμματος είναι η εποχιακή παρουσία ρεόντων υδάτων σε

υπάρχοντα υδατορέματα, η εποχιακή διακύμανση των οποίων θα πρέπει σχετικώς να προβλεφθεί. Το ζήτημα της παρουσίας ρεόντων υδάτων θα πρέπει να λαμβάνεται γενικά υπ' όψιν στα ζητήματα προθεσμιών και παρατάσεων.

Στην έκθεση που θα συνοδεύει το χρονοδιάγραμμα, ο Ανάδοχος θα αναφέρει κάθε στοιχείο που μπορεί να ζητήσει η υπηρεσία για τον έλεγχο των προτεινομένων από αυτόν χρονικών διαστημάτων, όπως για παράδειγμα το είδος και τον αριθμό των μηχανικών μέσων που θα χρησιμοποιήσει ανά υποκατηγορία εργασιών, το χρόνο άφιξης τους στο εργοτάξιο και τις μέσες ημερήσιες αποδόσεις τους κ.α.

3. Επίσης, μέσα σε προθεσμία ενός (1) μήνα από την υπογραφή της Σύμβασης ο Ανάδοχος πρέπει να συντάξει και να υποβάλει το οργανόγραμμα του εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται τα στελέχη, ο εξοπλισμός, τα μηχανήματα κ.λπ.
4. Γενικώς, όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα του Έργου και στο οργανόγραμμα του εργοταξίου εφαρμόζεται το άρθρο 145 του Ν. 4412/16.
5. Για κάθε ημερολογιακή μέρα υπαίτιας από μέρους του Αναδόχου καθυστέρησης υποβολής του χρονοδιαγράμματος επιβάλλεται ποινική ρήτρα για παράβαση αποκλειστικής προθεσμίας σύμφωνα με τα παρακάτω.
6. Το πιο πάνω χρονοδιάγραμμα, μετά την έγκριση του από την Υπηρεσία, αποτελεί συμβατικό στοιχείο της παρούσας Σύμβασης και ο Ανάδοχος υποχρεούται να το τηρεί και να το εφαρμόζει πιστά και χωρίς καμία παρέκκλιση. Τυχόν μελλοντική τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος επιτρέπεται, εφόσον και όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.
7. Η συνολική προθεσμία περαίωσης του Έργου μπορεί να παραταθεί στις περιπτώσεις και όπως ορίζουν οι διατάξεις για την εκτέλεση των Δημ. Έργων. Σε περίπτωση μεταβολής προθεσμίας (ολικής ή τμηματικών) ή του αντικειμένου του Έργου, αναπροσαρμόζεται και το χρονοδιάγραμμα.
8. Παράταση της προθεσμίας δεν θα αναγνωρισθεί στον Ανάδοχο λόγω ισχυρισμού αγνοίας των εδαφικών και κλιματολογικών συνθηκών της περιοχής του Έργου, της αδυναμίας προσέγγισης στους τόπους των εργασιών για τις οποίες θα εντέλλεται από την Υπηρεσία, της αδυναμίας εξεύρεσης πηγών λήψης υλικών ή χώρων απόθεσης ή απόρριψης υλικών ή παραπροϊόντων (π.χ. υλικών εκσκαφής, καθαρισμού κ.λπ.), της κατάστασης των οδών προσπέλασης, της δυσκολίας προσέγγισης των περιοχών λήψης τυχών αδρανών υλικών και δανείων χωμάτων, της αδυναμίας εξεύρεσης εργατών και μηχανημάτων, των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, των όσων αναφέρονται στο άρθρο 3 της παρούσας περί γνώσης των τοπικών συνθηκών κ.α.
Μπορεί να αναγνωρισθεί παράταση συνολικής ή τμηματικών προθεσμιών (εφόσον σχετίζονται με την περίπτωση), στην περίπτωση που ποσότητα των ρεόντων υδάτων σε υπάρχοντα υδατορέματα (που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα το έργο) είναι μεγάλη και πέρα από τη συνήθη ροή που είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί με εναλλακτικές τοπικές διαδρομές παροχέτευσης (παρακάμψεις) ή συνήθεις αντλήσεις.
9. Οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται στον Ανάδοχο για κάθε μέρα υπαίτιας εκ μέρους του υπέρβασης της συνολικής προθεσμίας ορίζονται στο άρθρο 148 §2 του Ν. 4412/16.
10. Σε περίπτωση υπέρβασης των προθεσμιών ακολουθείται, εφ' όσον συντρέχουν οι λόγοι, η διαδικασία του άρθρου 160 του Ν. 4412/16 για την έκπτωση του Αναδόχου. Τυχόν τασσόμενες προθεσμίες με την ειδική πρόσκληση δεν ανατρέπουν τις υποχρεώσεις του Αναδόχου, που απορρέουν από τη Σύμβαση και τις συνέπειες από την υπέρβαση των συμβατικά τασσομένων προθεσμιών.
11. Κατά απαίτηση του άρθρου 147 §6 του Ν. 4412/16 καθορίζονται οι ακόλουθες τμηματικές προθεσμίες του Έργου:

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΕΣ (υπό την έννοια της §4α του άρθρου 147 του Ν. 4412/16 με επιβολή ανέκκλητων ποινικών ρητρών, σύμφωνα με τη §1 του άρθρου 148 του Ν. 4412/2016).

[1] Πρώτη αποκλειστική τμηματική προθεσμία – 15 ημέρες

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Οχι αργότερα από **δεκαπέντε (15) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται τουλάχιστον να έχει υποβάλλει χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Έργου σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

[2] Δεύτερη αποκλειστική τμηματική προθεσμία – 180 ημέρες

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΣΣΑΛΟΤΟΙΧΟΥ ΚΑΤΑΝΤΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΑΓΚΥΡΩΜΕΝΟ ΜΕ ΠΡΟΕΝΤΕΤΑΜΕΝΑ ΑΓΚΥΡΙΑ

Όχι αργότερα από **εκατόν ογδόντα (180) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται τουλάχιστον να έχει ολοκληρώσει την κατασκευή του πασσαλότοιχου κατάντη του δρόμου, αγκυρωμένο με προεντεταμένα αγκύρια, ώστε να εξασφαλιστεί σε μεγάλο βαθμό η ευστάθεια του δρόμου και να αποφευχθεί νέα αστοχία σε περίπτωση έντονων βροχοπτώσεων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ (υπό την έννοια της § 4β του άρθρου 147 του Ν. 4412/2016 με επιβολή ποινικών ρητρών που είναι δυνατόν ανά ανακληθούν, σύμφωνα με τη §1 του άρθρου 148 του Ν. 4412/2016).

[1] Πρώτη ενδεικτική τμηματική προθεσμία – 30 ημέρες

ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΥΓΕΙΑ – ΕΠΙΒΛΕΨΗ – ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Όχι αργότερα από **τριάντα (30) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται τουλάχιστον:

- α. Να έχει υποβάλει τις προβλεπόμενες από το Π.Δ.305/96 και το Π.Δ.17/96 (όπως ισχύουν σήμερα) δηλώσεις και γνωστοποιήσεις για ανάθεση καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας, Συντονιστή Ασφάλειας και Υγιεινής και Ιατρού Ασφάλειας.
- β. Να έχει υποβάλει, σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 και με τους όρους δημοπράτησης της παρούσας το Σχέδιο Ασφάλειας & Υγείας (Σ.Α.Υ.) και το Φάκελο Ασφάλειας & Υγείας (Φ.Α.Υ.), ως προβλέπεται (βλ. άρθρο 37 της παρούσας Ε.Σ.Υ.).
- γ. Να έχει γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία τον επιβλέποντα τεχνικό (πολιτικό μηχανικό πανεπιστημιακής ή τεχνολογικής εκπαίδευσης) που περιγράφεται στο άρθρο 7 §9 της παρούσας.
- δ. Να έχει γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία τη μέθοδο κατασκευής του σκυροδέματος του Έργου για την περίπτωση κατασκευής εργοταξιακού σκυροδέματος και του ασφαλτομίγματος του Έργου, εφόσον προβλέπονται οι συγκεκριμένες εργασίες στο Έργο. Σε περίπτωση συνεργασίας με επιχειρήσεις αδρανών υλικών, έτοιμου σκυροδέματος και ασφαλτομίγματος θα πρέπει να υποβληθούν σχετικές δηλώσεις συνεργασίας.

Επίσης, να έχει γνωστοποιήσει στην υπηρεσία τη συνεργασία του με επιχείρηση διάθεσης και τοποθέτησης του οπλισμού (με υποβολή σχετικών δηλώσεων) καθώς και την προέλευση του οπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί για το Έργο (χώρα προέλευσης, εργοστάσιο παραγωγής κ.λπ.), εφόσον προβλέπεται τέτοια εργασία στο Έργο.
- ε. Να έχει γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία τη συνεργασία του με εργαστήριο ή εργαστήρια δοκιμών και ελέγχου, τα οποία θα διαθέτουν σχετική άδεια λειτουργίας σε ισχύ, και θα μπορούν να διενεργούν τις προβλεπόμενες για το Έργο δοκιμές σύμφωνα με τις ΕΤΕΠ και την Τ.Σ.Υ. του Έργου.

[2] Δεύτερη ενδεικτική τμηματική προθεσμία – 60 ημέρες

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ – ΦΥΣΙΚΟ ΕΔΑΦΟΣ

Όχι αργότερα από **εξήντα (60) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει υποβάλει στην Υπηρεσία επικαιροποιημένο τοπογραφικό διάγραμμα αποτύπωσης της περιοχής κατασκευής του Έργου σε κλ. 1:200 ή 1:500 ή άλλη (της αποδοχής της υπηρεσίας κατόπιν προσυνεννόησης) και χαρακτηριστικές διατομές ανά αποστάσεις σε συνεννόηση και υπό τις οδηγίες της υπηρεσίας.

Τα τοπογραφικά αυτά στοιχεία, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής, θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και από την Επιτροπή Φυσικού Εδάφους, η οποία σε κάθε περίπτωση μπορεί να ζητήσει και επιπρόσθετα τοπογραφικά στοιχεία (π.χ. διαφορετική κλίμακα, πύκνωση διατομών).

Σημειώνεται ότι τα παραπάνω τοπογραφικά στοιχεία θα είναι εξαρτημένα στο Κρατικό Τριγωνομετρικό Δίκτυο ΕΓΣΑ '87 και θα δοθούν στην υπηρεσία σε έντυπη και ηλεκτρονική (επεξεργάσιμη) μορφή.

Επίσης όχι αργότερα από **εξήντα (60) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει υποβάλει στην Υπηρεσία τα αποτελέσματα των γεωτεχνικών ερευνών (π.χ. δοκιμές εξόλκευσης των αγκυρίων, ή γενικά οποιεσδήποτε άλλες γεωτεχνικές έρευνες και δοκιμές προβλέπονται) και την κατασκευαστική μελέτη εφαρμογής.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

12. Η **ποινική ρήτρα** που επιβάλλεται στον Ανάδοχο για κάθε ημερολογιακή μέρα υπαίτιας από μέρους του υπέρβασης οποιασδήποτε από τις **"Αποκλειστικές Τμηματικές Προθεσμίες"** (αν υπάρχουν) του Έργου ορίζεται ίση προς το **3,50% (τρία κόμμα πενήντα τοις εκατό)** της "Ειδικής Αποκλειστικής Ημερήσιας Αξίας" (Ε.Α.Η.Α.) του Έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το 10% της κάθε μιας αντίστοιχης προβλεπόμενης στη σύμβαση "Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας" (ΤΑi) που δεν έχει τηρηθεί:

– Όπου ως "Ειδική Αποκλειστική Ημερήσια Αξία" (Ε.Α.Η.Α.) του Έργου ορίζεται ο λόγος:

$$(Ε.Α.Η.Α.) = (Π.Σ.) / [(ΤΑ_1) + (ΤΑ_2) + ... + (ΤΑ_μ)]$$

Όπου (Π.Σ.) = Συνολικό χρηματικό ποσό σύμβασης (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ)

$$(ΤΑ_1) + (ΤΑ_2) + ... + (ΤΑ_μ) = \text{Οι αποκλειστικές τμηματικές προθεσμίες της σύμβασης (το άθροισμα)}$$

– Για τις επόμενες μέρες (πέραν του 10%) υπαίτιας υπέρβασης εκ μέρους του Αναδόχου οποιασδήποτε από τις "Αποκλειστικές Τμηματικές Προθεσμίες" του Έργου και μέχρι συνολικής υπέρβασης ίσης προς το 20% της αντίστοιχης "Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας" θα του επιβάλλεται ημερησίως ποινική ρήτρα ίση προς το **6,00% (έξι τοις εκατό)** της "Ειδικής Αποκλειστικής Ημερήσιας Αξίας" (Ε.Α.Η.Α.) του Έργου.

– Οι χρόνοι υπολογίζονται σε ημερολογιακές μέρες (σε περίπτωση δεκαδικών αριθμών γίνεται στρογγυλοποίηση στον αμέσως μεγαλύτερο ακέραιο) και τα ποσά και οι προθεσμίες όπως προβλέπονται στην Σύμβαση χωρίς παρατάσεις ή αναθεώρηση.

13. Η **ποινική ρήτρα** που επιβάλλεται στον Ανάδοχο για κάθε ημερολογιακή μέρα υπαίτιας από μέρους του υπέρβασης οποιασδήποτε από τις **"Ενδεικτικές Τμηματικές Προθεσμίες"** (αν υπάρχουν) του Έργου ορίζεται ίση προς το **3,00% (τρία τοις εκατό)** της "Ειδικής Ενδεικτικής Ημερήσιας Αξίας" (Ε.Ε.Η.Α.) του Έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το 10% της κάθε μιας αντίστοιχης προβλεπόμενης στη σύμβαση "Ενδεικτικής Τμηματικής Προθεσμίας" (ΤΕi) που δεν έχει τηρηθεί:

– Όπου ως "Ειδική Ενδεικτική Ημερήσια Αξία" (Ε.Ε.Η.Α.) του Έργου ορίζεται ο λόγος:

$$(Ε.Ε.Η.Α.) = (Π.Σ.) / [(ΤΕ_1) + (ΤΕ_2) + ... + (ΤΕ_μ)]$$

Όπου (Π.Σ.) = Συνολικό χρηματικό ποσό σύμβασης (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ)

$$(ΤΕ_1) + (ΤΕ_2) + ... + (ΤΕ_μ) = \text{Οι ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες της σύμβασης (το άθροισμα)}$$

– Για τις επόμενες μέρες (πέραν του 10%) υπαίτιας υπέρβασης εκ μέρους του Αναδόχου οποιασδήποτε από τις "Ενδεικτικές Τμηματικές Προθεσμίες" του Έργου και μέχρι συνολικής υπέρβασης ίσης προς το 20% της αντίστοιχης "Ενδεικτικής τμηματικής προθεσμίας" θα του επιβάλλεται ημερησίως ποινική ρήτρα ίση προς το **6,00% (έξι τοις εκατό)** της "Ειδικής Ενδεικτικής Ημερήσιας Αξίας" (Ε.Ε.Η.Α.) του Έργου.

– Οι χρόνοι υπολογίζονται σε ημερολογιακές μέρες (σε περίπτωση δεκαδικών αριθμών γίνεται στρογγυλοποίηση στον αμέσως μεγαλύτερο ακέραιο) και τα ποσά και οι προθεσμίες όπως προβλέπονται στην Σύμβαση χωρίς παρατάσεις ή αναθεώρηση.

14. Το συνολικό ποσό των ποινικών ρητρών για υπέρβαση τμηματικών προθεσμιών, δε μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το **3,00% (τρία τοις εκατό)** του ποσού της Σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α. (άρθρο 148 § 2 του Ν. 4412/2016).

Σημειώνεται ότι οι ποινικές ρήτρες συνολικής και τμηματικών προθεσμιών είναι επιπρόσθετες στις ποινικές ρήτρες που τυχόν προβλέπονται για παραλείψεις ενεργειών του Αναδόχου στους λοιπούς όρους των Τευχών Δημοπράτησης.

ΑΡΘΡΟ 11: ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

1. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένο στο ΙΚΑ και στα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία όλο το προσωπικό που θα απασχολεί ο ίδιος ή οι υπεργολάβοι του, σύμφωνα με τις περί ΙΚΑ ή των λοιπών ασφαλιστικών ταμείων διατάξεις και σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία.
2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει το εργατοτεχνικό και λοιπό προσωπικό του έναντι ατυχημάτων, σε ασφαλιστικές εταιρείες που λειτουργούν νόμιμα εντός χώρας μέλους της Ε.Ε. ή Ε.Ο.Χ., εφόσον το προσωπικό αυτό δεν υπάγεται στις περί ΙΚΑ διατάξεις. Η διάταξη αυτή ισχύει τόσο για το ημεδαπό, όσο και για το

αλλοδαπό προσωπικό.

3. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένα σε αναγνωρισμένη ασφαλιστική εταιρεία όλα τα αυτοκίνητα που θα χρησιμοποιούνται στο Έργο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.
4. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να καλύψει με πλήρη ασφάλεια σε αναγνωρισμένη ασφαλιστική εταιρεία όλα τα μηχανήματα του. Διευκρινίζεται ότι σε ουδεμία περίπτωση, ούτε σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή ατυχήματος, ο Ανάδοχος δικαιούται να διεκδικήσει από τον Κύριο του Έργου αποζημίωση για τυχόν ζημιά ή ολική απώλεια μηχανήματος.
5. Ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για τα τυχόν υλικά που θα έχουν παραληφθεί από την Υπηρεσία επί τόπου του Έργου, για το σύνολο της αξίας τους και κατά παντός κινδύνου (κλοπή, φθορά, φωτιά, κατολισθήσεις κ.λπ.) για το χρονικό διάστημα από την παραλαβή μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο Έργο. Σε περίπτωση που η παραλαβή των υλικών από την Υπηρεσία γίνεται σε αποθήκες του Αναδόχου ή σε άλλους χώρους μακριά από το εργοτάξιο, αλλά μέσα στα όρια του Ελληνικού Κράτους, η ευθύνη θα καλύπτει όπως παραπάνω και τη μεταφορά. Κανένα υλικό δεν θα παραλαμβάνεται στο εξωτερικό (έστω και αν εκεί γίνεται ο ποιοτικός του έλεγχος μερικά ή ολικά) και γι' αυτό η ασφάλιση για την μεταφορά υλικών από το εξωτερικό είναι αποκλειστικά ευθύνη του Αναδόχου.
6. Ο Ανάδοχος είναι επίσης αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε ενδεχόμενη αστική απαίτηση τρίτων ή εργαζομένων, που οφείλεται στο Έργο και στον τρόπο εκτέλεσής του. Η υπηρεσία ουδεμία σχετική ευθύνη έχει έναντι τρίτων ανεξαρτήτως σιωπηρής ή έγγραφης αποδοχής του τρόπου εκτέλεσής του Έργου και κατ' ουδέν τρόπο απαλλάσσεται ο Ανάδοχος από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, που απορρέουν από τη Σύμβαση.
7. Ο Ανάδοχος μπορεί να συνάπτει ασφαλιστήρια συμβόλαια για τη μεταφορά των υλικών (παρ. 5), για αστική ευθύνη έναντι τρίτων και εργαζομένων και κατά παντός κινδύνου, χωρίς καθόλου να απαλλάσσεται από τις ευθύνες του που απορρέουν από τη Σύμβαση αν δεν το πράξει.
8. Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει αν το προσωπικό, τα μηχανήματα κ.λπ. που θα χρησιμοποιεί ο Ανάδοχος είναι ασφαλισμένα. Η χρησιμοποίησή τους και γενικά η τήρηση του παρόντος άρθρου περί ασφαλίσεων, έγκειται στην αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου, ο οποίος βέβαια καθίσταται μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος (διοικητικά, ποινικά και αστικά) για οποιαδήποτε βλάβη ή κίνδυνο έναντι του Έργου ή τρίτων.

ΑΡΘΡΟ 12: ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΡΥΠΟΥΣ

1. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τα έργα με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τους Νόμους, Διατάγματα, Αστυνομικές και λοιπές διατάξεις και οδηγίες της Υπηρεσίας που αφορούν την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων, τον ισχύοντα Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, τις ισχύουσες διατάξεις περί σήμανσης εκτελούμενων έργων κ.λπ.
2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να μεριμνήσει για τον εφοδιασμό των θέσεων εργασίας με πόσιμο νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής και καθαριότητας, να εξασφαλίσει μέσα παροχής πρώτων βοηθειών, να κατασκευάσει και τοποθετήσει κατάλληλες πινακίδες ή φωτεινά σήματα επισήμανσης και απαγόρευσης επικίνδυνων θέσεων, καθώς και προειδοποιητικές και συμβουλευτικές πινακίδες τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους κινούμενους στο εργοτάξιο.
3. Ο Ανάδοχος πρέπει να χορηγεί στο εργατικό προσωπικό τα απαιτούμενα κατά περίπτωση εργασίας ατομικά και ομαδικά εφόδια προστασίας και εργαλεία για ασφαλή εργασία, όπως ενδεικτικά είναι κράνη, γυαλιά προστασίας, ζώνες ασφαλείας, ποδιές, γάντια, υλικά προστασίας από το θόρυβο κ.λπ. Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τον απαιτούμενο φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού και κάθε τρίτου.
  - για την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού πυρόσβεσης,
  - για τον περιοδικό καθαρισμό του χώρου του εργοταξίου από επικίνδυνα για ανάφλεξη υλικά και την κατάλληλη διάθεσή τους,
  - να μην πραγματοποιεί εργασίες κολλήσεων ή και άλλων ανοικτής πυρράς, κοντά σε χώρους αποθήκευσης καυσίμων ή άλλων εύφλεκτων υλών του εργοταξίου και των γειτονικών ιδιοκτησιών που ανήκουν σε άλλους.
5. Ρητά καθορίζεται ότι ανεξάρτητα από όλα τα παραπάνω ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων

και σωστών μέτρων ασφάλειας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων ισχύουν γενικά, όσα ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία και σε ειδικές περιπτώσεις, που δεν προβλέπονται από αυτή, θα εφαρμόζονται οι διεθνείς κανονισμοί και πρακτικές πρόληψης ατυχημάτων.

6. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προστατεύει τους υπαλλήλους του, το εργατοτεχνικό προσωπικό, τους υπαλλήλους και τα όργανα της Υπηρεσίας και του Κυρίου του Έργου από τους επιβλαβείς αέριους, υγρούς ή στερεούς ρύπους.
7. Επίσης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ακολουθεί όλες τις υποδείξεις των εντεταλμένων οργάνων του Κράτους (Επιθεώρηση Εργασίας, κ.λπ.).
8. Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω βαρύνουν τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στην προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 13: ΣΗΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ – ΠΙΝΑΚΙΔΑ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΕΡΓΟΥ

1. Στις εργοταξιακές θέσεις και στις θέσεις όπου εκτελούνται εργασίες, ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβαίνει στην τοποθέτηση της απαιτούμενης σήμανσης ασφαλείας (σήματα – περιφράξεις – κώνοι κ.λπ.), ανάλογα με τη φύση των έργων και σύμφωνα με τις προδιαγραφές σήμανσης εκτελούμενων έργων, και να επιμελείται τη συντήρησή τους. Επίσης, υποχρεούται στην περίφραξη του χώρου του που θα εκτελούνται τα έργα και κάθε εργοταξίου του. Εάν δεν είναι δυνατή η περίφραξη του χώρου, λόγω της φύσεων των εργασιών (π.χ. περιορισμένος χώρος εργασίας) θα προβαίνει σε κάθε κατάλληλο μέτρο σήμανσης και ασφάλισης για την αποτροπή κάθε πιθανού κινδύνου ατυχήματος, έχοντας την αποκλειστική ευθύνη (διοικητικά, ποινικά και αστικά), χωρίς να απαλλάσσεται λόγω της επίβλεψης του Έργου από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και την επίβλεψη, που δεν φέρουν ουδεμία ευθύνη.
2. Ειδικότερα η σήμανση του Έργου θα πρέπει να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή και σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές – οδηγίες σήμανσης εκτελούμενων έργων ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, ΦΕΚ-905/Β/2011.
3. Η σηματοδότηση και γενικά οι φωτισμοί κατά τη διάρκεια της νύκτας θα είναι κατάλληλοι, ώστε να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων γύρω από την περιοχή του εργοταξίου.
4. Ο Ανάδοχος ευθύνεται διοικητικά, ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα που θα οφείλεται στη μη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας και για κάθε ζημιά που θα προκληθεί σε τρίτους από τους πιο πάνω λόγους.
5. Για όλες τις πιο πάνω δαπάνες, ο Ανάδοχος δεν δικαιούται ιδιαίτερης αποζημίωσης πέραν του τιμήματος της Εργολαβίας.
6. Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει διαρκώς τη ποιότητα της σήμανσης που θα χρησιμοποιεί ο Ανάδοχος, ο οποίος καθίσταται αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιοδήποτε βλάβη ή κίνδυνο έναντι του Έργου ή τρίτων.
7. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του με τα πιο πάνω, ή σε περίπτωση που ο Ανάδοχος εκτελέσει εσφαλμένα τη σήμανση του εργοταξίου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία, ανεξάρτητα από την εφαρμογή των κυρώσεων που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, δικαιούται να εκτελέσει ή να αναθέσει την εκτέλεση των εργασιών επισήμανσης, σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, που δεν παύει και στην περίπτωση αυτή να έχει στο ακέραιο την ευθύνη για κάθε ατύχημα που θα συμβεί, επειδή αμέλησε για την λήψη των απαραίτητων προληπτικών μέτρων. Ρητώς επισημαίνεται ότι ο Ανάδοχος δεν δικαιούται σε τυχόν περίπτωση ατυχήματος να επικαλεστεί, για τη μεταφορά των αποκλειστικών ευθυνών του, τη μη εφαρμογή της δυνατότητας αυτής της Υπηρεσίας (η ευθύνη -ποινική, αστική κ.λπ.- δεν μεταφέρεται στην Υπηρεσία σε περίπτωση που δεν κάνει χρήση της παρούσας πρόβλεψης). Η δαπάνη των παραπάνω εργασιών, που εκτελούνται σε βάρος του Αναδόχου εκπίπτει ανέκκλητα κατά την πρώτη μετά την εκτέλεση των εργασιών πιστοποίηση.
8. Πινακίδα/ες αναγγελίας του Έργου: Στην περιοχή των εντατικών εργασιών του δημοπρατούμενου Έργου και σε εμφανή θέση, ο Ανάδοχος υποχρεούνται, με δικά του έξοδα, να τοποθετήσει **μία** τουλάχιστον «Πινακίδα Έργου», ενδεικτικών διαστάσεων περίπου **2 x 2 m (δηλαδή περίπου 4 m²)** ή και μεγαλύτερη μέχρι και 30% ή και μικρότερη αν προηγηθεί σχετική εντολή της Υπηρεσίας. Τα ακριβή στοιχεία που θα αναγραφούν στην εν λόγω πινακίδα, θα παρασχεθούν στον Ανάδοχο από την Υπηρεσία.

Θα προηγηθεί σχετική πρόταση του Αναδόχου για την θέση τοποθέτησης της πινακίδας, οι οποίες εντέλει θα τοποθετηθούν σε κατάλληλες θέσεις που θα επιλεγούν με τη συνεργασία της Υπηρεσίας και του Αναδόχου.

Η εν λόγω πινακίδα θα αποξηλωθεί 6 μήνες μετά το πέρας των εργασιών του Έργου (ή και αργότερα μετά από συνεννόηση με την υπηρεσία και πάντως οπωσδήποτε μέχρι την οριστική παραλαβή του έργου), με δαπάνες του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 14: ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ – ΠΗΓΕΣ ΛΗΨΗΣ ΥΛΙΚΩΝ – ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΧΩΡΩΝ – ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

1. Στον Ανάδοχο θα παραδοθούν προς χρήση μόνο οι χώροι του προς εκτέλεση Έργου, πλην του χώρου που είναι απαραίτητος για τη συνέχιση της διεξαγωγής της κυκλοφορίας (σε περιπτώσεις παρακείμενων οδών).
2. Η Υπηρεσία δεν έχει καμία υποχρέωση για την παραχώρηση θαλάμων, για την εγκατάσταση γραφείων, αποδυτηρίων κ.λπ. και η μέριμνα και δαπάνη κατασκευής τους βαρύνει τον Ανάδοχο.
3. Ρητά καθορίζεται ότι οποιοσδήποτε άλλος χώρος απαιτηθεί για την εκτέλεση του Έργου, επί πλέον του αναφερομένου στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου, αυτός θα ευρεθεί με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνη του Αναδόχου και πάντα σε συνεννόηση με την Υπηρεσία.

Ρητώς επισημαίνεται ότι κάθε δαπάνη φορτοεκφορτώσεων, σταλιών, μεταφορών (χερσαίες ή θαλάσσιες) κ.λπ. και οποιαδήποτε άλλη δαπάνη δημιουργείται λόγω ανάπτυξης διαφόρων εργοταξίων σε διαφορετικές θέσεις (όπου κι αν βρίσκονται), βαρύνει αποκλειστικά τον Ανάδοχο και συμπεριλαμβάνεται ανηγμένα στην προσφορά του.

4. Οι χώροι του εργοταξίου (είτε αναπτύσσονται κοντά είτε μακριά από το Έργο) θα περιλαμβάνουν όλες τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις για την κατασκευή του Έργου, που θα είναι προσωρινής φύσης και θα πρέπει να πληρούν τους όρους ασφαλείας και υγείας.
5. Ο Ανάδοχος με μέριμνα και δαπάνη του θα προβεί σε όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες για την εξασφάλιση των παροχών των Ο.Κ.Ω. στις εγκαταστάσεις του εργοταξίου. Τα έξοδα εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης όλων των εργοταξιακών χώρων βαρύνουν τον Ανάδοχο.
6. Τα απαιτούμενα υλικά για τις τυχόν επιχώσεις και επιχώματα θα ληφθούν πρωτίστως από τα προϊόντα των εκσκαφών του Έργου εφόσον κριθούν κατάλληλα, ή και από δανειοθαλάμους και λατομεία με τους όρους που έχουν τεθεί στο άρθρο 2 της παρούσας Ε.Σ.Υ. και στα λοιπά συμβατικά τεύχη.
7. Τα πλεονάζοντα ή ακατάλληλα προϊόντων εκσκαφών ή κατεδαφίσεων θα μεταφερθούν εκτός του χώρου του εργοταξίου, με τους όρους που έχουν τεθεί στο άρθρο 2 της Ε.Σ.Υ. και στα λοιπά συμβατικά τεύχη.
8. Ο Ανάδοχος υποχρεούται χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση να αφαιρέσει και να απομακρύνει από το εργοτάξιο (ή τα εργοτάξια) κάθε προσωρινή εγκατάσταση που υπάρχει, τα απορρίμματα, εργαλεία, μηχανήματα, πλεονάζοντα υλικά χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λπ. μετά την περαίωση του Έργου. Επίσης υποχρεούται να άρει ή να καταστρέψει κάθε βοηθητικό έργο που έγινε από αυτόν, το οποίο θα του υποδειχθεί από την Υπηρεσία σαν άχρηστο ή επιζήμιο για την μετέπειτα λειτουργία, να ισοπεδώσει τους χώρους του εργοταξίου και να τους παραδώσει τελείως καθαρούς, να αφαιρέσει τα σήματα πρόληψης ατυχημάτων και τις ενδεικτικές πινακίδες και να προβεί σε κάθε άλλη ενέργεια που απαιτείται για την παράδοση και εύρυθμη λειτουργία του Έργου.
9. Αν εντός δέκα (10) ημερών από την έγγραφη εντολή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ο Ανάδοχος δεν προβεί στην έναρξη των εργασιών καθαρισμού των εργοταξιακών χώρων, ή αν δεν τις περαιώσει μέσα στην τασσόμενη προθεσμία, τότε αυτές δύναται να εκτελεσθούν σε βάρος του Αναδόχου και να εκπέσουν ανέκκλητα από την αμέσως επόμενη πιστοποίηση.
10. Όλες οι βοηθητικές εργασίες, όπως οδοί προσπέλασης, σημάνσεις κ.λπ. προς το εργοτάξιο, τις πηγές λήψης υλικών ή τις θέσεις απόθεσης προϊόντων εκσκαφών βαρύνουν τον Ανάδοχο.
11. Με την υποβολή της προσφοράς του προϋποτίθεται ότι ο διαγωνιζόμενος είναι απόλυτα ενήμερος για τις συνθήκες εκτέλεσης του Έργου από κάθε πλευρά, για πηγές υλικών κάθε φύσης, για τη διαθεσιμότητα χώρων για ανάπτυξη εργοταξίων, για τα δεδομένα των μεταφορών κ.λπ., όπως και για ενδεχόμενες δυσχέρειες και καθυστερήσεις λόγω της απαιτούμενης ανάγκης διατήρησης της λειτουργίας τυχόν παρακείμενης οδού και ότι έχει λάβει υπόψη του ότι δεν θα του αναγνωρισθεί καμία απαίτηση σχετική με αποζημίωση κατά οποιοδήποτε τρόπο λόγω των παραπάνω τοπικών συνθηκών, των καθυστερήσεων που τυχόν θα απαιτηθούν ή δυσχερειών λόγω διατήρησης της λειτουργίας τυχόν παρακείμενης οδού, αλλά και του υδρογραφικού δικτύου, κατά τη διάρκεια ταυτόχρονης εκτέλεσης των έργων.
12. Η Υπηρεσία δεν έχει καμία υποχρέωση για την εξυπηρέτηση του Αναδόχου και του προσωπικού του με μεταφορικό μέσο, για την κίνηση του προς από και μέσα στο εργοτάξιο.
Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τους όρους και τους περιορισμούς που τυχόν θα τεθούν από την Υπηρεσία για τις κινήσεις του στο χώρο, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ασφαλής λειτουργία του εργοταξίου και της οδού.
13. Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την εξασφάλιση των πηγών λήψης των τυχόν υλικών, όλες δε οι δαπάνες για την μεταφορά των υλικών, χερσαία ή/και θαλάσσια, με οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς και από οποιαδήποτε

απόσταση (χερσαία ή θαλάσσια), περιλαμβάνονται ανηγμένες στην προσφορά του.

14. Για την λήψη των τυχόν απαιτούμενων υλικών για την εκτέλεση του Έργου, υλικών λατομείου γενικά ή ορυχείου κ.λπ. η Υπηρεσία δεν θα παραδώσει κανένα λατομείο ή ορυχείο ή δανειοθάλαμο. Γι' αυτό ο Ανάδοχος θα μεριμνήσει για την εξεύρεση κατάλληλων πηγών λήψης υλικών, είτε με μίσθωση, είτε με αγορά κατάλληλων θέσεων, ή ακόμα με προμήθεια από τις λειτουργούσες ιδιωτικές επιχειρήσεις λατομείων (εντός ή εκτός Νομού). Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για απαλλοτρίωση εκτάσεων κατάλληλων για παραγωγή υλικών για χρήση του Αναδόχου.
15. Συνεπώς η προσφορά του Αναδόχου για την κατασκευή του Έργου περιλαμβάνει όλες τις πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται, για οποιοδήποτε τμήμα του Έργου, για την προμήθεια από ιδιωτικό λατομείο των αργών υλικών που είναι αναγκαία, ή για μίσθωση, ή αγορά εκτάσεων αλλά και για την εξασφάλιση κάθε απαραίτητης άδειας για την παραγωγή τους.
16. Επίσης στην προσφορά του Αναδόχου περιλαμβάνονται οι δαπάνες κατασκευής και συντήρησης των οδών προσπέλασης που θα απαιτηθούν για την μεταφορά των τυχόν υλικών που θα ληφθούν από οποιαδήποτε πηγή ή των παραπροϊόντων του Έργου (υλικά χωματουργικών και καθαρισμού) και καμία αξίωση του Αναδόχου δεν θα αναγνωρίζεται για πληρωμή άλλης αποζημίωσης, λόγω πρόσθετων τυχόν μεταφορών, χερσαίων ή θαλασσίων, ή δυσμενών συνθηκών μίσθωσης, αγοράς βραχιδίων εκτάσεων ή λατομείων, αποκάλυψης και δημιουργίας ή εκμετάλλευσης, αλλά και περιβαλλοντικής αποκατάστασης και απόδοσης τούτων, προμήθειας τυχόν υλικών ή συσκευών κ.λπ.
17. Ο Ανάδοχος έχει ακέραιη την ευθύνη για την άριστη ποιότητα και το σύμφωνο με τις προδιαγραφές των υπεισερχόμενων στις εργασίες κάθε είδους τυχόν υλικών, επειδή εξυπακούεται ότι με την υπογραφή της Σύμβασης ανέλαβε την υποχρέωση και την ευθύνη της έντεχνης εκτέλεσης των εργασιών με δόκιμα υλικά, οποιοσδήποτε δε έλεγχος που γίνεται από την Υπηρεσία δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από αυτή την ευθύνη ανεξάρτητα από τα αποτελέσματα των εν λόγω ελέγχων. Συνεπώς αν ορισμένες πηγές υλικών είναι ή αποβούν ενδιάμεσα ακατάλληλες για την παροχή δόκιμων υλικών, πρέπει ο Ανάδοχος να αναζητήσει άλλες κατάλληλες πηγές.
18. Κατά αντιστοιχία με τα παραπάνω για τις πηγές λήψης των τυχόν υλικών, τα ίδια ισχύουν και για τους χώρους απόθεσης – απόρριψης των άχρηστων προϊόντων του Έργου, για τους οποίους αποκλειστική μέριμνα και ευθύνη έχει ο Ανάδοχος.

ΑΡΘΡΟ 15: ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΣΗ ΥΛΙΚΩΝ

1. Αν οι συνθήκες της περιοχής ή ο κίνδυνος ζημιών στο Έργο δεν επιτρέπουν, κατά την ελευθέρα κρίση της Υπηρεσίας ή του Κυρίου του Έργου, την επί μακρό χρονικό διάστημα απόθεση ή αποθήκευση υλικών, σε χώρους χρήσιμους για τη λειτουργία ή ασφάλεια του βασικού οδικού δικτύου ή του υδρογραφικού δικτύου ή τυχόν παρακείμενου δρόμου, τότε στους χώρους αυτούς θα αποτίθενται μετά από έγκριση του Κυρίου του Έργου περιορισμένες μόνο (ή σε ακραίες περιπτώσεις και καθόλου) ποσότητες υλικών για τις άμεσες ανάγκες των έργων και για καθοριζόμενο χρονικό διάστημα, χωρίς από το λόγο αυτό να γεννάται δικαίωμα στον Ανάδοχο για αποζημίωση του, από πρόσθετες ή πλάγιες μεταφορές, πρόσθετες φορτοεκφορτώσεις κ.λπ. Οι αντίστοιχες αυτές δαπάνες βαρύνουν τον Ανάδοχο και περιλαμβάνονται ανηγμένες στην προσφορά του.
2. Αν οι συνθήκες πέριξ του χώρου του Έργου (εφόσον πρόκειται για δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους) ή τυχόν παρακείμενης οδού επιτρέπουν, κατά την ελεύθερη κρίση του Κυρίου του Έργου, την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων στον εργοταξιακό χώρο ή την απόθεση υλικών, τότε η χρήση του χώρου αυτού παραχωρείται δωρεάν στον Ανάδοχο για το διάστημα κατασκευής του Έργου, εφόσον συμφωνήσουν οι συναρμόδιες για το χώρο υπηρεσίες. Σε κάθε περίπτωση η Υπηρεσία δεν έχει υποχρέωση ή ευθύνη για την εξεύρεση και διάθεση εκτάσεων που απαιτούνται εν γένει για την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων του Αναδόχου για την εκτέλεση του Έργου. Οι απαιτούμενοι χώροι που απαιτούνται για τον τρόπο εκτέλεσης, τη διαχείριση των παραπροϊόντων (άχρηστων υλικών καθαρισμού) ή τυχόν υλικών κατασκευής του Έργου θα εξασφαλιστούν με ευθύνη και δαπάνη του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 16: ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ κ.λπ.

1. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία κατά την κατασκευή του Έργου δικαιούται να διατάξει την εκτέλεση μη προβλεπόμενων από τη μελέτη εργασιών, με το απολογιστικό σύστημα, μετά από έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής, με εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 154 §10 του Ν. 4412/16.
2. Μόλις ο Ανάδοχος, κατά την εκτέλεση των εργασιών, διαπιστώσει την ύπαρξη παλαιών εκρηκτικών υλών ή οποιασδήποτε φύσης εκρηκτικών μηχανισμών, θα αναφέρει αμέσως το γεγονός αυτό στον Κύριο του Έργου

και συγχρόνως θα ειδοποιήσει την αρμόδια Αστυνομική και Στρατιωτική Αρχή.

3. Ο Κύριος του Έργου, μόλις λάβει το σχετικό έγγραφο του Αναδόχου, θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες προς την αρμόδια Αρχή, για να επιστευσθεί η σχετική διαδικασία απομάκρυνσης των εν γένει εκρηκτικών υλών και να χορηγηθούν οι σχετικές οδηγίες και εντολές, τόσο για τη συνέχιση των εργασιών, όσο και για την ασφαλή διεξαγωγή της ναυσιπλοΐας στην υπόψη περιοχή. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να συμμορφωθεί στις εντολές των ανωτέρω Αρχών.
4. Αν οι συνθήκες εκτέλεσης του Έργου επιβάλλουν τη διερεύνηση της εκσκαπτόμενης περιοχής, λόγω ύπαρξης εκρηκτικών, η αρμοδιότητα ανήκει στις Στρατιωτικές Αρχές που με το κατάλληλο ειδικευμένο προσωπικό προβαίνουν στη διερεύνηση του χώρου. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να θέσει τον μηχανικό εξοπλισμό του στη διάθεση των Στρατιωτικών Αρχών, εφόσον του ζητηθεί. Μετά από έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής οι εργασίες αυτές εκτελούνται απολογιστικά, σε βάρος του Έργου.
5. Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος επιθυμεί η εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών να γίνει από τον ίδιο, το δηλώνει εγγράφως και, μετά τη σύμφωνη γνώμη των Στρατιωτικών Αρχών και υπό τις οδηγίες αυτών, με κατάλληλο ειδικευμένο προσωπικό που θα προσλάβει – ειδικά για τις εργασίες αυτές – προβαίνει στην εκτέλεση τους και καθίσταται αστικά, ποινικά και διοικητικά υπεύθυνος για οποιαδήποτε ζημιά προκληθεί. Η αποζημίωση του Αναδόχου για την εκτέλεση των εργασιών αυτών θα προσδιορισθεί απολογιστικά.
6. Σε περίπτωση που υπάρχει βάσιμη εκτίμηση ύπαρξης αρχαιοτήτων στην περιοχή και με την προϋπόθεση του επείγοντος, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελέσει, κατά το απολογιστικό σύστημα, τις εργασίες που ανάγονται στη διερεύνηση της εκσκαπτόμενης περιοχής για τον εντοπισμό αρχαιοτήτων, σύμφωνα με τις οδηγίες της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, μετά από συνεργασία της με την Προϊσταμένη Αρχή και την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Πολιτισμού, της οποίας η γνώμη και οι οδηγίες είναι καθοριστικές.
7. Σε περίπτωση που κατά την κατασκευή του Έργου βρεθούν αρχαιότητες, ο Ανάδοχος υποχρεούται στην τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται ρητά στο άρθρο 138 §12 Ν. 4412/16.
8. Στις ανωτέρω περιπτώσεις ο Ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει αντίστοιχης χρονικής διάρκειας παράταση της συμβατικής προθεσμίας περαίωσης του Έργου.

ΑΡΘΡΟ 17: ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΡΟΣΚΟΠΤΗ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

1. Ρητώς επισημαίνεται ότι η υπάρχουσα επαρχιακή οδός στο τμήμα που θα εκτελεστεί το Έργο, πρέπει να εξακολουθούν να λειτουργούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου (έστω τουλάχιστον μία λωρίδα κυκλοφορίας με την κατάλληλη σήμανση και φωτοσήμανση), για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο διάστημα κατά τα η διάρκεια της σύμβασης. Γι' αυτό ο Ανάδοχος θα πρέπει να καταρτίζει το χρονοδιάγραμμά του κατά τέτοιο τρόπο που η κυκλοφορία δεν θα εμποδίζεται.
2. Αν κι εφόσον κάποιες από τις προβλεπόμενες εργασίες στο Έργο αυτό θα πρέπει για σοβαρούς λόγους να γίνουν χωρίς σύγχρονη κυκλοφορία, θα πρέπει ο Ανάδοχος να διαθέσει το κατάλληλο τεχνικό προσωπικό και τον μηχανικό εξοπλισμό ώστε η διακοπή να είναι ολιγόχρονη να καταβληθεί κάθε προσπάθεια να υπάρχει οδική κυκλοφορία (έστω και σε μια λωρίδα κυκλοφορίας) κατά το μέγιστο εφικτό χρονικό διάστημα.

Το συγκεκριμένο έργο προβλέπεται να κατασκευαστεί χωρίς να γίνεται διακοπή της κυκλοφορίας των οχημάτων, με την εισαγωγή κατάλληλων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων.

Μόνο σε περιπτώσεις που για ιδιαίτερους κατασκευαστικούς ή άλλους λόγους δεν είναι δυνατή η εκτέλεση εργασιών υπό συνεχή κυκλοφορία στην οδό (έστω και σε μία λωρίδα), τότε η Υπηρεσία σε συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες αρχές θα προβαίνει σε προσωρινή διακοπή της κυκλοφορίας στην οδό και μόνο για τις ώρες στις οποίες θα εκτελούνται εργασίες, ήτοι ο ανάδοχος θα εκτελεί εργασίες σε τμήματα της οδού και μετά το πέρας των εργασιών κάθε ημέρας θα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα (σημάνσεις, φωτοσημάνσεις, μέτρα ασφαλείας κ.λπ.), ώστε να δίνεται σε κυκλοφορία η οδός μέχρι την έναρξη των εργασιών της επόμενης ημέρας. Κάθε δαπάνη που συνεπάγεται αυτό, θεωρείται πλήρως ανηγμένη στην προσφορά του αναδόχου.

3. Η παραπάνω πρόβλεψη εφαρμόζεται μόνο εφόσον η φύση κάποιας συγκεκριμένης εργασίας το επιβάλει και κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Υπηρεσίας. Η διακοπή της κυκλοφορίας γίνεται κατόπιν έγκρισης του αρμόδιου φορέα του δρόμου και της αρμόδιας Αστυνομικής Αρχής. Η διακοπή αυτή θα πρέπει να καταβληθεί η μέγιστη δυνατή προσπάθεια ώστε να είναι απαραίτητη μόνο για πολύ περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ειδικά αναφέρεται, προκειμένου οι διαγωνιζόμενοι να το λάβουν υπ' όψιν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους, ότι για να γίνουν δεκτές τέτοιου είδους διακοπές της κυκλοφορίας από την Υπηρεσία, απαιτείται αυξημένη αιτιολόγηση εκ μέρους του Αναδόχου, η οποία αιτιολόγηση θα αποκλείει αποδεδειγμένα κάθε άλλη δυνατότητα διατήρησης της κυκλοφορίας έστω και μερικώς και δεν θα αποτελεί σε καμία περίπτωση συνήθη πρακτική, αλλά παρέκκλιση με αυστηρούς όρους και χρονοδιάγραμμα.

4. Κάθε σχετική δαπάνη που απαιτείται για την εξασφάλιση διεξαγωγής της κυκλοφορίας (πληροφοριακές και ρυθμιστικές πινακίδες σήμανσης, περιφράξεις, φανοί, προσωπικό ρύθμισης κυκλοφορίας, φανάρια κόκκινο – πράσινο – πορτοκαλί, προσωρινές γεφυρώσεις ορυγμάτων, προσωρινές αντιστηρίξεις, περιφράξεις κ.λπ.), κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων, βαρύνει τον Ανάδοχο και συμπεριλαμβάνεται, ανηγμένη, στην προσφορά του και τα γενικά του έξοδα. Τα ίδια ισχύουν και για την εξασφάλιση της κυκλοφορίας μέσω παρακάμψεων από υφιστάμενους δρόμους (ρυθμίσεις, σημάσεις, διαγραμμίσεις, φωτοσημάνσεις κ.λπ.) για τη διασφάλιση της ασφαλούς εκτροπής της κυκλοφορίας μέσω των παρακάμψεων.
5. Ειδικότερα ο Ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει αμέσως όλα τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα και να μετακινεί κάθε φορά το μηχανικό εξοπλισμό του, σύμφωνα με τις υποδείξεις και τις οδηγίες των αρμόδιων Αρχών, ώστε να μη παρακωλύεται η κίνηση των οχημάτων, χωρίς να δικαιούται, από την αιτία αυτή, να προβάλει καμία αξίωση για τυχόν αποζημίωση του.
6. Ο Ανάδοχος του Έργου υποχρεούται να προβαίνει, με δικές του δαπάνες, στην προσωρινή σήμανση και φωτοσήμανση των έργων που εκτελεί και να τη μετακινεί κατά την πρόοδο των έργων, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες προδιαγραφές σήμανσης εκτελούμενων έργων. Επίσης, είναι υποχρεωμένος να διαθέτει το κατάλληλο προσωπικό για την παρακολούθηση και διευθέτηση της κυκλοφορίας, χωρίς να απαλλάσσεται από την αποκλειστική ευθύνη του έναντι της Υπηρεσίας, σε περίπτωση κακής διευθέτησης από το προσωπικό του και πρόκλησης ατυχήματος.
7. Ο Ανάδοχος είναι ο μόνος υπεύθυνος, διοικητικά, ποινικά και αστικά, για κάθε ατύχημα, το οποίο θα οφείλεται στη μη λήψη ή στην κακή λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 138 §7 του Ν. 4412/16. Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει διαρκώς την ποιότητα της σήμανσης και των σχετικών με την ταυτόχρονη ή με διακοπές ή με παρακάμψεις κ.λπ. διεξαγωγή κυκλοφορίας (σε σχέση με τις εργασίες).
8. Στην περίπτωση κατά την οποία ο Ανάδοχος εκτελέσει εσφαλμένα τη σήμανση ή φωτοσήμανση έργων και την επισήμανση του εργοταξίου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία (και ο Κύριος του Έργου), ανεξάρτητα από την εφαρμογή των προβλεπόμενων από τις κείμενες διατάξεις κυρώσεων δικαιούται (χωρίς επ' ουδενί να απαλλάσσεται ο Ανάδοχος), μετά από σχετική απόφαση της, να αναθέσει την εκτέλεση τόσο των εργασιών φωτοσήμανσης, όσο και αυτών της επισήμανσης των εμποδίων, σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, ο οποίος δεν παύει όμως και για την περίπτωση αυτή να έχει στο ακέραιο την ευθύνη για κάθε ατύχημα που ενδεχομένως θα συμβεί, λόγω της αμελείας του να λάβει τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα. Η δαπάνη των, σε βάρος του Αναδόχου, εκτελούμενων ως ανωτέρω εργασιών, εκπίπτει κατά τη σύνταξη της πρώτης, μετά την εν λόγω παρέμβαση, εντολής πληρωμής του. Σε κάθε περίπτωση δεν απαλλάσσεται ο Ανάδοχος από την αποκλειστική ευθύνη του, εφόσον η Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν λάβει τα συγκεκριμένα μέτρα.

ΑΡΘΡΟ 18: ΕΠΙΜΕΤΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

1. Οι εργασίες που αναγράφονται στον προϋπολογισμό προμετρήθηκαν με βάση τη σχετική εγκεκριμένη μελέτη. Οι οριστικές ποσότητες κάθε εργασίας που θα πιστοποιηθούν στον Ανάδοχο θα ληφθούν από τα ακριβή επιμετρητικά στοιχεία του Έργου που θα κατασκευασθεί σύμφωνα με τη σχετική μελέτη και τις οδηγίες και εντολές της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, σύμφωνα και με τον ειδικό τρόπο εκτέλεσης του Έργου.
2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται στη σύνταξη όλων των τυχόν αναγκαίων κατασκευαστικών σχεδίων (σχέδια εφαρμογής), καθώς και των σύμφωνα με το άρθρο 151 του Ν. 4412/16 αναλυτικών και τελικών επιμετρητικών στοιχείων και τευχών, ενώ οι σχετικές δαπάνες για τις εργασίες αυτές συμπεριλαμβάνονται στην προσφορά του και τα γενικά του έξοδα.

ΑΡΘΡΟ 19: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ – ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Τα καθοριζόμενα από το άρθρο 152 του Ν. 4412/16 στοιχεία συντάσσονται με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου και υποβάλλονται στη Διευθύνουσα το Έργο Υπηρεσία.
2. Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να υποβάλει με δαπάνες του σχέδιο Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών (σχέδιο ΑΠΕ), με όλα τα απαραίτητα στοιχεία αυτού σε μορφή σχεδίου (επιμετρήσεις, προμετρήσεις, ΠΚΤΜΝΕ, αναλύσεις τιμών, πίνακες κ.λπ.) -σε ηλεκτρονική και έγγραφη μορφή- οποτεδήποτε το ζητήσει η Υπηρεσία και εντός προθεσμίας που θα καθοριστεί από αυτή. Η προθεσμία αυτή πάντως δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από τη σχετική έγγραφη ειδοποίηση της Υπηρεσίας. Το σχέδιο ΑΠΕ αποτελεί πρόταση του αναδόχου και σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί οριστικό στοιχείο της σύμβασης ή στοιχείο αναγνώρισης οποιωνδήποτε δικαιωμάτων του αναδόχου. Η οριστική σύνταξη του ΑΠΕ και των απαραίτητων στοιχείων του γίνεται από την Υπηρεσία και εγκρίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (βλ. άρθρο 156 του Ν. 4412/16).

ΑΡΘΡΟ 20: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

1. Ο Ανάδοχος υποχρεούται πριν την εκτέλεση των εργασιών για τον ποιοτικό έλεγχο των τυχόν υλικών που θα γίνεται σε κατάλληλα εργαστήρια και με σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας καθώς και με τον έλεγχο των εργασιών κατά τη διάρκεια του Έργου. Ο συνεχής έλεγχος των υλικών και των έργων θα γίνονται από τον Ανάδοχο, σύμφωνα με τις ισχύουσες για το Έργο προδιαγραφές, κανονισμούς και τις λοιπές απαιτήσεις της παρούσας. Ο Ανάδοχος έχει ακέραιη την ευθύνη για την άριστη ποιότητα και τη συμφωνία με τις προδιαγραφές, των κάθε φύσης υλικών που υπεισέρχονται στις διάφορες εργασίες.
2. Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να διενεργεί δειγματοληψίες και έλεγχο της ποιότητας, των διαστάσεων κ.λπ., για λογαριασμό της και με δικά της εργαστηριακά μέσα, κάθε στιγμή και ανεξάρτητα από τις λοιπές υποχρεώσεις ποιότητας του Αναδόχου, τόσο των κάθε φύσης υλικών, όσο και των εργασιών και ο Ανάδοχος υποχρεούται να αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τις παράπλευρες δαπάνες των εργαστηριακών αυτών ελέγχων που θα του ζητηθούν (προμήθεια καλουπιών, φύλαξη, συντήρηση, μεταφορά δοκιμίων για έλεγχο κ.λπ.). Οι έλεγχοι της Υπηρεσίας σε καμία περίπτωση δεν τον απαλλάσσουν από την ευθύνη του σαν μοναδικού και εξ ολοκλήρου υπευθύνου για την ποιότητα υλικών και εργασιών που εκτελεί.
3. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει στους εντεταλμένους υπαλλήλους της Υπηρεσίας, σε όλη τη διάρκεια των έργων, όλα τα όργανα ελέγχου και τα βοηθητικά εξαρτήματα, που είναι αναγκαία για τον έλεγχο του Έργου (ενδεικτικά αναφέρονται χωροβάτες, σταδίες, μήτρες σκυροδέματος κ.λπ.).
4. Ο Ανάδοχος οφείλει να επιτρέπει κάθε στιγμή, σε όλους τους Υπαλλήλους της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας, που είναι σχετικά εντεταλμένοι, την επίσκεψη των εργοταξίων, λατομείων, μηχανοστασίων κ.λπ. Ο Ανάδοχος οφείλει να υποβοηθά τις τοπικές αρχές και τους κοινωφελείς οργανισμούς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στην περιοχή των έργων.

Διευκρινίζεται, ότι τόσο για την εφαρμογή των μελετών, όσο και για την ποιότητα και αντοχή των έργων μόνος υπεύθυνος είναι ο Ανάδοχος και ο έλεγχος που ασκείται από την Υπηρεσία δεν θεωρείται ότι τον απαλλάσσει από τις ευθύνες που έχει με βάση τα συμβατικά στοιχεία και τις κείμενες διατάξεις.
5. Για τη διευκόλυνση του έργου της επίβλεψης, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαθέτει κάθε αναγκαίο μέσο στη διάθεση της Υπηρεσίας, για τη διευκόλυνση της επίβλεψης, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου. Κάθε δαπάνη (συντήρησης, λειτουργίας, έξοδα οδηγού κ.λπ.), βαρύνει τον Ανάδοχο.
6. Ο Ανάδοχος υποχρεούται, με μέριμνα και δαπάνη του, στην λήψη, εκτύπωση και παράδοση φωτογραφιών για τις διαφορές φάσεις κατασκευής, σύμφωνα με τις εντολές της Υπηρεσίας και τις λοιπές απαιτήσεις της παρούσας.
7. Ο Ανάδοχος οφείλει να αναφέρει έγκαιρα στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία κάθε δυσχέρεια που συναντά για την προώθηση και κατασκευή των έργων, εκ μέρους τρίτων. Η αναφορά του στην περίπτωση αυτή πρέπει να συνοδεύεται και από υποδείξεις για την επίλυση των προβλημάτων.
8. Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος και οφείλει να αναφέρει αμέσως στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία σχετικά με την ανακάλυψη οποιουδήποτε ίχνους αρχαιολογικού ενδιαφέροντος ευρήματος. Επίσης είναι υπεύθυνος για τη φύλαξη και προστασία των ευρημάτων αυτών μέχρι την παράδοση στην αρμόδια Δημόσια αρχή ύστερα από απόφαση της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας.
9. Ο Ανάδοχος του Έργου υποχρεούται να προβεί μετά το πέρας των εργασιών στη σύνταξη Μητρώου του Έργου που κατασκευάστηκε, με βάση τις εντολές και οδηγίες της Υπηρεσίας Επίβλεψης και το άρθρο 22 της παρούσας. Το Μητρώο του Έργου θα υποβληθεί στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία πριν από τη βεβαίωση περαίωσης του Έργου. Αν δεν υποβληθεί και δεν θεωρηθεί από τον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας το Μητρώο του Έργου, δεν εκδίδεται η βεβαίωση περαίωσης των εργασιών. Η αμοιβή του Αναδόχου για τη σύνταξη του Μητρώου του Έργου περιέχεται ανηγμένη στην τιμή της προσφοράς του.
10. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ανακατασκευάσει, επισκευάσει ή αποκαταστήσει με δικά του έξοδα κάθε βλάβη ή ζημιά οποιουδήποτε τμήματος του Έργου, που έγινε από φυσική ή άλλη αιτία, επειδή από αμέλεια δεν ελήφθησαν τα αναγκαία μέτρα προστασίας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν ισχύει η αιτία της ανωτέρας βίας.
11. Ιδιαίτερως αναφέρονται οι υποχρεώσεις του Εργολάβου σχετικά με τις προσκλήσεις Επιτροπών του έργου, τις ειδοποιήσεις των επιβλεπόντων και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, την ενημέρωση των διοικητικών αρχών κ.λπ.
12. Για τα παρακάτω έργα οι μελέτες τους θα εκπονηθούν από τον Ανάδοχο κατασκευής χωρίς να του καταβληθεί αμοιβή. Η εκπόνηση των μελετών θα γίνει από επιστήμονες που διαθέτουν τα κατάλληλα ανά μελέτη προσόντα και σύμφωνα με τα λοιπά αναφερόμενα στην παρούσα. Οι σχετικές δαπάνες για τις μελέτες αυτές θα πρέπει να περιληφθούν ανηγμένα στις τιμές μονάδων των εργασιών της προσφοράς του:

- (α) Οι μελέτες έργων προσωρινών προσπελάσεων, ικριωμάτων, συστημάτων αναρτήσεων ή ανυψώσεων προσωπικού και εξοπλισμού στις θέσεις εκτέλεσης των τεχνικών έργων (εφόσον απαιτείται από τη φύση του Έργου κ.λπ.) και γενικά οι μελέτες προσωρινών και βοηθητικών έργων (π.χ. υποστηρικτικά έργα).

Ο Ανάδοχος οφείλει να συντάξει τις παραπάνω μελέτες προσωρινών έργων των οποίων οποιονδήποτε τεχνικών έργων πρόκειται να κατασκευάσει. Τα εν λόγω προσωρινά έργα θα είναι προσαρμοσμένα προς τα χαρακτηριστικά του τεχνολογικού εξοπλισμού που διαθέτει ο ανάδοχος και προσαρμοσμένα προς τις τοπικές συνθήκες, που θα έχουν ανακύψει κατά τη διάρκεια της κατασκευής.

- (β) Μελέτη προσωρινής σήμανσης – ασφάλισης για τη διευκόλυνση των έργων κατά τη διάρκεια της κατασκευής.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, κατά τη διάρκεια της κατασκευής, να συντάσσει σταδιακά και σύμφωνα με την εξέλιξη των έργων τη μελέτη των προσωρινών έργων σήμανσης (κατακόρυφης, οριζόντιας), ασφάλισης, τοπικής περιφράξης κ.λπ. που είναι αναγκαίες για την ασφάλεια της κυκλοφορίας και των εργαζομένων στα έργα, σε συνδυασμό με την απρόσκοπτη εκτέλεση των εργασιών, κατά τρόπον ώστε να μπορούν να προωθηθούν τα έργα σύμφωνα και με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

Ειδικότερα η μελέτη σήμανσης του Έργου θα πρέπει να ακολουθεί τις ισχύουσες προδιαγραφές – οδηγίες σήμανσης εκτελούμενων έργων ΟΜΟΕ ΣΕΕΟ, ΦΕΚ-905/Β'/2011.

- (γ) Μελέτες λοιπών άρθρων Τ.Δ.

Ισχύουν τα σχετικά άρθρα των λοιπών τευχών δημοπράτησης, όπως για το Μητρώο του Έργου, τα ΣΑΥ – ΦΑΥ κ.λπ.

- (δ) Μελέτες προσαρμογής Έργου στις τοπικές συνθήκες.

Μελέτη για την προσαρμογή των έργων (χωρίς αλλαγή του βασικού σχεδίου) στις τοπικές ειδικότερες συνθήκες, εφόσον η υπάρχουσα μελέτη δεν μπορεί να εφαρμοστεί επακριβώς χωρίς γεωμετρικά, στατικά και γεωτεχνικά ζητήματα. Για το σκοπό αυτό ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει την απαραίτητη μελέτη προσαρμογής, σε συνδυασμό και με τις λοιπές προβλέψεις τις παρούσας, χωρίς καμία αποζημίωση. Επίσης υποχρεούται να εκτελέσει τις απαραίτητες γεωτεχνικές έρευνες (π.χ. δοκιμές εξόλκευσης των αγκυρίων) και την κατασκευαστική μελέτη εφαρμογής.

- (ε) Τοπογραφικά διαγράμματα (φυσικό έδαφος, έργα ως κατασκευάστηκαν κ.λπ.).

Οι παραπάνω μελέτες θα υπογράφονται και από τον τεχνικό του άρθρου 7 §9 της παρούσας, καθώς και από κάθε άλλο μηχανικό ή γενικά τεχνικό που είναι απαραίτητος για το είδος της μελέτης και έχει τα προσόντα και το δικαίωμα υπογραφής τους (κάθε δαπάνη για λοιπούς μηχανικούς και τεχνικούς είναι ανηγμένη στην προσφορά του Αναδόχου).

13. Σε περίπτωση που απαιτηθεί εκπόνηση κάποιας μελέτης κατά τη διάρκεια της εργολαβίας, η οποία όμως δεν περιλαμβάνεται στα παραπάνω μελέτες (δηλαδή στις μελέτες έχει υποχρέωση να συντάξει ο Ανάδοχος, αδαπάνως για τον Κύριο του Έργου), τότε η μελέτη αυτή θα εκπονηθεί με ευθύνη του Αναδόχου και με τους κατάλληλους μηχανικούς ή γενικά τεχνικούς που είναι απαραίτητοι για το είδος της μελέτης αυτής και έχουν τα προσόντα και το δικαίωμα υπογραφής.

Η αμοιβή της μελέτης θα προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Προεκτιμημένων Αμοιβών του Ν. 3316/05 και θα εφαρμόζεται η μέση τεκμαρτή έκπτωση της εργολαβίας.

Για την εκπόνηση της παραπάνω μελέτης απαιτείται εντολή από την Υπηρεσία -κατόπιν ή και χωρίς πρόταση του Αναδόχου- και εφαρμόζονται οι λοιπές προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας.

14. ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ειδικά για το παρόν έργο ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καλύψει τις παρακάτω διευκολύνσεις προς την υπηρεσία και το προσωπικό της:

Μεταφορές προς και από τη θέση του έργου: Κατά τη διάρκεια της σύμβασης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προβαίνει με δικές του δαπάνες στην θαλάσσια μεταφορά των σχετικών με το έργο υπαλλήλων της υπηρεσίας (επιβλεπόντων, επιτροπών κ.λπ.), που έχει έδρα στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς, από και προς τη θέση του έργου. Ειδικότερα, έχει την υποχρέωση, να διαθέτει ή να μισθώνει πλωτό μέσο, ώστε να είναι δυνατή η μεταβίβαση των υπαλλήλων τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα και μέχρι έξι φορές το μήνα, από τη Σάμη Κεφαλονιάς στον Πισαετό Ιθάκης, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου (μέχρι την έγκριση της τελικής επιμέτρησης), οποιαδήποτε ημέρα και ώρα της ημέρας ζητηθεί και ανεξάρτητα από τα τακτικά πλοία της γραμμής. Κάθε δαπάνη που συνεπάγεται η υποχρέωση αυτή (της μετακίνησης των υπαλλήλων της υπηρεσίας) είναι ανηγμένη στην προσφορά του Αναδόχου, ο οποίος δεν δικαιούται να απαιτήσει καμία επιπλέον αποζημίωση.

ΑΡΘΡΟ 21: ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

1. Ο Κύριος του Έργου, μετά από έγγραφη αίτηση του Αναδόχου, μπορεί να κάνει όλα τα απαραίτητα διαβήματα στις αρμόδιες αρχές στις οποίες θα πρέπει να απευθύνεται απ' ευθείας ο Ανάδοχος, για την επίστευση των σχετικών διαδικασιών και για να αρθούν όλα τα εμπόδια που ενδεχομένως θα προκύψουν κατά την εκτέλεση του Έργου από τρίτους.

ΑΡΘΡΟ 22: ΜΗΤΡΩΟ ΕΡΓΟΥ

1. Το μητρώο ανάγεται στη σύνταξη σχεδίων κατάλληλης κλίμακας για την απεικόνιση του περιοχών που εκτελέστηκαν εργασίες κατά την εκτέλεση του Έργου. Για κάθε τμήμα το οποίο θα είναι αριθμημένο στο χάρτη θα επισυνάπτονται σχετική τεχνική έκθεση για τις επεμβάσεις που έγιναν και για την έκταση της επέμβασης καθώς και φωτογραφίες (η θέσεις και γωνίες θέασης των φωτογραφιών θα επισημανθούν στο χάρτη). Το μητρώο θα συμπληρωθεί με τεύχη με τα οικονομικά στοιχεία. Όλα τα ανωτέρω θα υποβληθούν από τον Ανάδοχο στον Κύριο του Έργου σε δύο (2) αντίτυπα κατά την υποβολή της σχετικής αίτησης του περί "περαίωσης του Έργου". Δύο επιπλέον αντίτυπα θα συνοδεύσουν τον τελικό Φάκελο Ασφάλειας Έργου που θα τεθεί υπ' όψιν των επιτροπών παραλαβής και θα περιλαμβάνουν και τις αλλαγές οι οποίες ενδεχομένως έγιναν στο Έργο κατά το χρόνο συντήρησης. Το Μητρώο εκτός από έντυπη μορφή θα υποβληθεί και σε ηλεκτρονική μορφή (σε μορφή επεξεργάσιμων ηλεκτρονικών αρχείων).

Το Μητρώο του Έργου θα αναθεωρείται όποτε είναι απαραίτητο, καθ' όλο το χρόνο συντήρησης, ώστε να ενσωματώνει και τις όποιες αλλαγές ενδεχομένως γίνουν στο Έργο κατά το χρόνο αυτό.

2. Η σύνταξη του Μητρώου του Έργου αποτελεί τμήμα της Εργολαβίας, σε περίπτωση δε που ο Ανάδοχος δεν το συντάξει εμπρόθεσμα (με την υποβολή της αίτησης περάτωσης), η Διευθύνουσα Υπηρεσία δύναται να εκτελέσει την εργασία με οποιοδήποτε άλλο μέσο και θα κοστολογήσει τις δαπάνες τις εργασίας αυτής σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου. Επιπλέον και ανεξάρτητα των καταλογιζόμενων αυτών δαπανών η Διευθύνουσα Υπηρεσία θα επιβάλλει στον Ανάδοχο και ποινική ρήτρα σύμφωνα με τα παρακάτω.

Για κάθε μέρα υπαίτιας καθυστέρησης υποβολής του Μητρώου του Έργου θα επιβάλλεται στον Ανάδοχο ποινική ρήτρα **0,25% (μηδέν κόμμα είκοσι πενήντα τοις εκατό)** του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ) και μέχρι ποσού ίσου με το **1,50% (ένα κόμμα πέντε τοις εκατό)** του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ). Η συγκεκριμένη ποινική ρήτρα είναι ανεξάρτητη από άλλες ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για άλλους λόγους (π.χ. παράβασης προθεσμιών) και δεν ανακαλείται.

3. Λήψη φωτογραφιών: Ο Ανάδοχος υποχρεούται, με έξοδα του, στη λήψη φωτογραφιών πριν την έναρξη των εργασιών, κατά το χρόνο κατασκευής του Έργου και μετά την ολοκλήρωση του. Οι φωτογραφίες αυτές, που θα απεικονίζουν μία ευρεία περιοχή του Έργου σε τρία κύρια στάδια, δηλαδή προ της κατασκευής, σε διάφορες χαρακτηριστικές φάσεις κατά την κατασκευή και μετά την αποπεράτωση του Έργου, και πάντοτε σε συσχέτισμό με τα υφιστάμενα έργα. Στη φωτογραφία θα αναγράφεται (ή θα υπάρχουν οι κατάλληλες ενδείξεις) η ημερομηνία που λήφθηκε και τα τεχνικά και οικονομικά στοιχεία του Έργου. Οι φωτογραφίες αυτές θα ενσωματωθούν στο Μητρώο του Έργου (έντυπα και ηλεκτρονικά).
4. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 170 §2 του Ν. 4412/16, η διενέργεια της προσωρινής παραλαβής γίνεται μέσα σε 6 μήνες από τη βεβαιωμένη περαίωση του έργου (δηλαδή από την ημερομηνία που στην σχετική βεβαίωση φέρεται ως η ημερομηνία που αυτό περατώθηκε) ή, στην περίπτωση του άρθρου 168 § 2 του Ν. 4412/16 (ύπαρξη επουσιωδών ελλείψεων που πρέπει να αποκατασταθούν) από την ημερομηνία εκδόσεως της βεβαιώσεως περαίωσης (ανεξάρτητα από τον χρόνο που βεβαιώνεται ως περατωθέν το έργο), εφόσον όμως υποβληθεί **η τελική επιμέτρηση και το μητρώο του έργου** εντός διμήνου από τις παραπάνω ημερομηνίες. Αλλιώς η προθεσμία των 6 μηνών αρχίζει από την υποβολή από τον ανάδοχο της τελικής επιμέτρησης και του μητρώου του έργου.
5. Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται στα παραπάνω, βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγγένες στη προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 23: ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ Ο.Κ.Ω. – ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥΣ

1. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να έχει υπόψη του ότι στην περιοχή του Έργου, ενδεχόμενα να υφίστανται εναέριες ή υπόγειες ή υποθαλάσσιες εγκαταστάσεις Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (Ο.Κ.Ω.), οι οποίες θα πρέπει να μετατοπιστούν με τους όρους του άρθρου 2 και των λοιπών προβλέψεων της παρούσης Ε.Σ.Υ. ή κατά περίπτωση να προσαρμοστούν οι εργασίες κατάλληλα στις εγκαταστάσεις αυτές (εφόσον η μετακινήσεις είναι

αδύνατες τεχνικά ή οικονομικά για τον Κύριο του Έργου).

2. Ο Ανάδοχος πέραν των εργασιών που προβλέπονται από το άρθρο 2 της Ε.Σ.Υ., είναι υποχρεωμένος να διευκολύνει τους Ο.Κ.Ω. για την τυχόν μετατόπιση των δικτύων τους, μη δικαιούμενος ιδιαίτερης αμοιβής για τις τυχόν καθυστερήσεις ή δυσχέρειες που θα παρουσιαστούν στις εργασίες που αυτός θα εκτελεί. Δικαιούται όμως ανάλογη παράταση της προθεσμίας περαίωσης, εφόσον αποδεδειγμένα από πλευράς Ο.Κ.Ω. υπάρξει καθυστέρηση, που θα επηρεάσει πραγματικά το χρόνο ολοκλήρωσης των εργασιών.

Στην περίπτωση αυτή, ο Ανάδοχος οφείλει εγγράφως και οπωσδήποτε εγκαίρως να ενημερώσει την Υπηρεσία για τις τυχόν καθυστερήσεις. Ουδμία παράταση θα αναγνωρισθεί στον Ανάδοχο για τον λόγο αυτό, αν για την υπόψη καθυστέρηση δεν έχει υποβληθεί έγγραφη και έγκαιρη όχληση του Αναδόχου.

3. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεργάζεται με τους άλλους Αναδόχους, που τυχόν εκτελούν έργα στο εργοτάξιο. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των Αναδόχων, η υπηρεσία ή οι υπηρεσίες επιβλεψής δύναται να κάνουν τον καταμερισμό της εργασίας και να καθορίζουν εγγράφως τη σειρά προτεραιότητας των εργασιών.

Καμία πρόσθετη αμοιβή δεν δικαιούται ο Ανάδοχος για τυχόν καθυστερήσεις από αυτό τον λόγο, δικαιούται όμως παράταση της προθεσμίας περαίωσης, με τους όρους της προηγούμενης παραγράφου.

ΑΡΘΡΟ 24: ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ – ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Ο Ανάδοχος σε όλη τη διάρκεια των εργασιών υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους νόμους του κράτους, τα διατάγματα και τους κανονισμούς, τις διατάξεις, διαταγές και εγκυκλίους οποιασδήποτε Δημόσιας, Δημοτικής ή άλλης Αρχής, που αναφέρονται και έχουν εφαρμογή καθ' οιανδήποτε τρόπο για τον Ανάδοχο και για τις εργασίες που αυτός εκτελεί. Σε περίπτωση που δεν το πράξει είναι μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος διοικητικά, ποινικά και αστικά.
2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην Υπηρεσία, τις διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σε αυτόν, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου καθώς και τα έγγραφα των διαφόρων Αρχών σχετικά με τα υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφαλείας κ.λπ.

ΑΡΘΡΟ 25: ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ, ΥΠΕΡΩΡΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΙΣ ΑΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΟΡΤΕΣ

1. Επιτρέπεται η εκτέλεση νυκτερινής ή υπερωριακής εργασίας και εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους Νόμους και κανονισμούς που αφορούν τέτοια εργασία. Εφόσον καθίσταται αναγκαία, κατά την κρίση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, η νυκτερινή ή υπερωριακή εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί αυτή χωρίς αντίρρηση και χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση, τόσο για τις αρχικές συμβατικές τιμές μονάδος και ποσότητες που θα δοθούν με Α.Π.Ε., όσο και για τις νέες τιμές μονάδος που θα γίνουν με Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.
2. Ειδικά για την υπερωριακή εργασία, η Διευθύνουσα Υπηρεσία θα συνηγορήσει εφόσον κρίνεται απαραίτητη (όπως σε περιπτώσεις εκτάκτων φαινομένων ή αν δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα για εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού), αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τις αρμόδιες αρχές.
3. Αν ο Ανάδοχος δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκριση για υπερωριακή εργασία, αυτό δεν θα αποτελέσει δικαιολογία για παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης του Έργου. Την αδυναμία εκτέλεσης εργασιών με υπερωριακή απασχόληση ο Ανάδοχος οφείλει να την καλύψει με εργασία σε περισσότερες βάρδιες.
4. Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει με δαπάνη του πρόσθετο και ικανοποιητικό φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού του και του κοινού, καθώς και κατάλληλα μέσα που να επιτρέπουν την καλή τοποθέτηση και επιθεώρηση υλικών και την από κάθε άποψη αποδοτική εκτέλεση των έργων.
5. Η Υπηρεσία ουδμία ευθύνη φέρει για παράνομη υπερωριακή ή άλλου είδους εργασία ή για πρόσληψη προσωπικού που δεν διαθέτει τις κατάλληλες άδειες (π.χ. άδεια παραμονής στην ημεδαπή) και ουδμία υποχρέωση έχει για σχετικούς ελέγχους. Τα θέματα αυτά εναπόκειται στη αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 26: ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΟΥΣ – ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΑΙ ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Κατά τη κρίση της Υπηρεσίας και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 169 του Ν. 4412/16, μπορεί να δοθεί για χρήση μέρος ή ολόκληρο το κατασκευαζόμενο Έργο, πριν από την αποπεράτωση του,

παράλληλα με τη συνέχιση των εργασιών. Κάθε απαιτούμενη εργασία, ενέργεια, υλικό, κατασκευή κ.λπ. που απαιτείται για την ασφαλή χρήση και την ταυτόχρονη ασφαλή και απρόσκοπτη εκτέλεση των εργασιών (κατασκευής ή συντήρησης), βαρύνει τον ανάδοχο.

2. Η προσωρινή παραλαβή του Έργου θα διενεργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 170 του Ν. 4412/16.
3. Ο χρόνος εγγύησης (υποχρεωτικής συντήρησης) για το παρόν Έργο είναι **δεκαπέντε (15) μήνες**, χωρίς ιδιαίτερο αντάλλαγμα και αρχίζει σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 171 του Ν. 4412/16.
4. Κατά το χρόνο εγγύησης ο Ανάδοχος βαρύνεται με τις δαπάνες αποκατάστασης τόσο του Έργου που θα κατασκευασθεί από αυτόν όσο και τυχόν συμπληρωματικών έργων, που τυχόν θα κατασκευασθούν μεταγενέστερα πάνω σ' αυτό, μέσα πάντα στο χρόνο εγγύησης και εφ' όσον οι φθορές και ζημιές γενικά οφείλονται σε πλημμελή κατασκευή των έργων, που έχει αναλάβει αυτός με τη Σύμβαση του.
5. Σε περίπτωση που γίνουν ζημιές από ανώτερη βία, εφαρμόζεται το άρθρο 157 του Ν. 4412/16, αλλά ισχύουν πρωτίστως και ως προς την οικονομική δαπάνη αποκατάστασης και οι τυχόν προβλέψεις της παρούσας σχετικά με τις ασφαλίσσεις κατά παντός κινδύνου.
6. Η οριστική παραλαβή του Έργου θα διενεργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 172 του Ν. 4412/16 ως ισχύει, μετά το πέρας του χρόνου υποχρεωτικής συντήρησης.
7. Είναι δυνατή η τμηματική παραλαβή αυτοτελών τμημάτων έργου που περατώθηκαν. Αυτοτελές τμήμα έργου θεωρούνται π.χ. οι περατωθείσες εκσκαφές τμήματος έργου, οι περατωθέντες καθαρισμού τμημάτων υδρογραφικού δικτύου, το περαιωμένο τμήμα έργου που μπορεί με ασφάλεια να κυκλοφορείται κ.λπ. Για την τμηματική παραλαβή έργου προηγείται σχετική αίτηση του αναδόχου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των σχετικών προβλέψεων της νομοθεσίας.

ΑΡΘΡΟ 27: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ – ΦΥΛΑΞΗ ΥΛΙΚΩΝ – ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση, να προβεί στη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας (προσωρινής αντιστήριξης, προστασίας γειτονικών κατασκευών, κ.λπ.), καθώς και στη διαφύλαξη και συντήρηση του τυχόν υπάρχοντος πρασίνου. Η κάθε είδους δαπάνη προς τούτο περιλαμβάνεται ανηγμένα στο στην προσφορά του. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να φυλάσσει με δαπάνη του τα παραδιδόμενα από τον Κύριο του Έργου προς χρήση ή ενσωμάτωση μηχανήματα, εργαλεία, υλικά κ.λπ. Όλες οι απαιτούμενες προσωρινές εγκαταστάσεις (υπόστεγα αποθήκευσης, θάλαμοι διαμονής, εργαστήρια, γραφεία κ.λπ.) για την εκτέλεση των εργασιών, θα ανεγερθούν με μέριμνα, δαπάνη και ευθύνη του Αναδόχου, σε θέσεις επιτρεπόμενες από την Υπηρεσία και τις λοιπές αρμόδιες αρχές.
2. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται με δαπάνες του και πριν από την παράδοση προς χρήση κάθε τμήματος του Έργου, καθώς και μετά την περαίωση ολόκληρου του Έργου, να αφαιρέσει και απομακρύνει από τους χώρους γύρω από το Έργο και γενικά από το εργοτάξιο, κάθε απαιτηθείσα προσωρινή εγκατάσταση προβλεπόμενη από την προηγούμενη παράγραφο, τα απορρίμματα, εργαλεία και ικρίωματα, μηχανήματα, υλικά πλεονάζοντα χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λπ., να καταστρέψει κάθε βοηθητικό έργο κ.λπ., το οποίο θα υποδειχθεί από την Υπηρεσία σαν άχρηστο ή επιζήμιο για τη μετέπειτα λειτουργία του Έργου, ώστε να είναι τελείως καθαρές οι κατασκευές και οι πέριξ χώροι και γενικά να μεριμνήσει για κάθε τι που απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία του Έργου, σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης.
3. Επίσης ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να προβαίνει όταν δεν υπάρχει λόγος, κατά την κρίση της Υπηρεσίας και στην άρση (καθαίρεση, αποκόμιση, κ.λπ.) κάθε προστατευτικής κατασκευής που κατασκευάστηκε για την εκτέλεση του Έργου (εργασιών και παραγωγής υλικών) ή επιβλήθηκε από οποιοδήποτε λόγο, προς αποφυγή κάθε φύσης ζημιών, φθορών, ατυχημάτων κ.λπ., σε ιδιοκτησίες, οικοδομές, δένδρα, κοινωφελείς εγκαταστάσεις και κάθε φύσης έργο, καθώς και απομάκρυνση των περιφράξεων των εργοταξίων.
4. Εάν μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την έγγραφη υπόμνηση από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία ο Ανάδοχος δεν προβεί στην έναρξη και μέσα σε εύλογη προθεσμία περαίωση των παραπάνω εργασιών, αυτές δύναται να εκτελούνται σε βάρος και για λογαριασμό του και να εκπίπτει η δαπάνη αυξημένη κατά εκατό τοις εκατό (100%) από την πρώτη επόμενη πληρωμή, ενώ δεν βεβαιώνεται και η εμπρόθεσμη εκτέλεση του Έργου για το λόγο αυτό.
5. Ρητώς επαναλαμβάνεται ότι οι πηγές λήψεως των υλικών (όποιες κι αν είναι), οι πηγές προμήθειας υλικών και συσκευών, οι χώροι απόθεσης υλικών μέχρι και ενσωμάτωσής τους στο Έργο, οι εργοταξιακοί χώροι ανάπτυξης εργασιών για τις ανάγκες του Έργου, οι θέσεις απόρριψης των άχρηστων υλικών κ.λπ., θα εξευρεθούν και θα χρησιμοποιηθούν με ευθύνη του Αναδόχου και οι δαπάνες που συνεπάγονται όλα τα ανωτέρω βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο.

6. Οι κατασκευές προσωρινών προσπελάσεων ή οι κατασκευές και ο εξοπλισμός προσπέλασης, ανάρτησης ή ανύψωσης προσωπικού και μηχανικού εξοπλισμού, προκειμένου να υλοποιηθεί το Έργο στις προβλεπόμενες θέσεις, η υλοποίηση των απαραίτητων ερευνών και μελετών για την πλήρη και άρτια εκτέλεση του Έργου, συνεπάγονται δαπάνες που βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στη προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 28: ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ – ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ – ΑΦΑΝΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Μετά το πέρας των εργασιών και εντός διμήνου ο Ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει την τελική επιμέτρηση, κατά το άρθρο 151 §5 του Ν. 4412/16, η οποία οπωσδήποτε θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τη γενική οριζοντιογραφία του Έργου και τομές, διατομές, σχέδια λεπτομερειών, απαραίτητα για την πλήρη απεικόνιση του Έργου.
Ο Ανάδοχος θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή, στην τήρηση των πιο πάνω, γιατί οι χρόνοι εγγύησης, προσωρινής και οριστικής παραλαβής εξαρτώνται άμεσα από την υποβολή της τελικής επιμέτρησης.
2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί επί τόπου του Έργου ημερολόγιο, σύμφωνα με το άρθρο 146 του Ν. 4412/16, τόσο για την πρόοδο των εργασιών που εκτελούνται, όσο και για την αναγραφή κάθε σχετικής με τις εκτελούμενες εργασίες πληροφορίας (μέτωπα εργασίας, είδος εργασιών, καιρικές συνθήκες, κατασκευαστικές δυσκολίες, μηχανικός εξοπλισμός, απασχολούμενο προσωπικό κ.λπ.).
3. Για τις αφανείς εργασίες που ενσωματώνονται συμβατικά στο Έργο, θα καταρτίζονται κατά το χρόνο εκτέλεσης τους και ποτέ (παρά μόνο ενδεχομένως σε εξαιρετικές περιπτώσεις) εκ των υστέρων πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών, όπου θα βεβαιώνεται η ποσοτική εκτέλεση των εργασιών και συνεπώς ότι δύνανται να πιστοποιηθούν (βλ. άρθρο 151 §3 του Ν. 4412/16).
4. Η δαπάνη όλων των προαναφερθέντων βαρύνει τον Ανάδοχο.

ΑΡΘΡΟ 29: ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ, ΟΦΕΛΟΣ κ.λπ. ΑΝΑΔΟΧΟΥ – ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ – ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΙΜΕΣ

1. Η τιμή – αξία του Έργου περιλαμβάνει ποσοστά Γενικών Εξόδων, Εργολαβικού Οφέλους κ.λπ.
2. Στην παρούσα Εργολαβία ισχύει το παρακάτω ποσοστό Γενικών Εξόδων, Οφέλους κ.λπ. (εργολαβικό ποσοστό): δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) επί της αξίας των εργασιών της μελέτης, υπολογιζόμενης με βάση την τιμή του Συμβατικού Τιμολογίου Προσφοράς και των τυχόν νέων τιμών μονάδας.
Η τιμή αυτή ισχύει επίσης γενικώς και ανεξάρτητα από τις ώρες –ημέρα και νύκτα– εργάσιμες ημέρες ή αργίες που θα εκτελούνται οι εργασίες. Ο Ανάδοχος δεν αποζημιώνεται ιδιαίτερα, για διακοπές εργασίας οποτεδήποτε απαιτηθούν και όσης διάρκειας και αν είναι. Τον όρο αυτό θεωρείται ότι έλαβε υπόψη ο Ανάδοχος και διαμόρφωσε ανάλογα την προσφορά του.
3. Επί της αξίας των υλικών που χορηγούνται από την Υπηρεσία, δεν καταβάλλεται εργολαβικό ποσοστό.
4. Οι κατά τη σύνταξη της τιμής ληφθείσες βασικές τιμές υλικών περιλαμβάνουν τις κάθε είδους επιβαρύνσεις αυτών, δηλαδή φόρους, τέλη, δασμούς, ειδικούς φόρους κ.λπ. Κάθε τυχόν απαλλαγή, που δίνεται κατά την εκτέλεση του Έργου από οποιαδήποτε από τις επιβαρύνσεις αυτής της παραγράφου, εκπίπτει προς όφελος του Έργου. Τα παραπάνω ισχύουν και για τις τυχόν νέες τιμές μονάδας που θα κανονισθούν.
5. Η τιμή προσαυξανόμενη με ποσοστό 18% για Γενικά Έξοδα και Όφελος Εργολάβου αναφέρεται σε πλήρως περατωμένες εργασίες, σύμφωνα με τους όρους όλων των συμβατικών τευχών και της οριστικής μελέτης, περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες εργασίες για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή και καλύπτει όλες τις άμεσες και έμμεσες δαπάνες του Αναδόχου, εκτός από όσα προβλέπονται από τις διατάξεις περί αναθεώρησης τιμών, αποτελεί δε την πλήρη αποζημίωση του Αναδόχου για την εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα.

Στις τιμές μονάδας περιλαμβάνονται:

- α. Η αξία προμήθειας όλων των απαιτούμενων για την εκτέλεση των διαφόρων ειδών εργασιών, υλικών και μικρούλικων από οποιαδήποτε απόσταση εντός ή εκτός του Έργου, περιλαμβανόμενου του νερού, καθώς και η αξία και δαπάνη φορτοεκφόρτωσης, μεταφοράς, προσκόμισης αυτών μέχρι τη θέση χρησιμοποίησης ή ενσωμάτωσής τους, μετά του απολλειμένου χρόνου και τις καθυστερήσεις των μέσων μεταφοράς.
- β. Κάθε δαπάνη για αγορά ή ενοικίαση, εγκατάσταση, λειτουργία, εξασφάλιση κ.λπ. επί τόπου των έργων συγκροτήματος παραγωγής αδρανών για την έντεχνη εκτέλεση των χωματουργικών έργων, εξασφάλιση

μόνιμης εγκατάστασης παραγωγής ασφαλομίγματος, σκυροδέματος και οτιδήποτε άλλο κρίνεται απαραίτητο για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή του Έργου.

- γ. Κάθε δαπάνη για αγορά ή ενοικίαση, μεταφορά επί τόπου των έργων και χρησιμοποίηση κάθε είδους μηχανημάτων, εργαλείων, μεταφορικών μέσων, με όλα τα έξοδα κίνησης, λειτουργίας και χρησιμοποίησης αυτών, καθώς και την αξία καυσίμων, λιπαντικών, νερού και ρεύματος, για εργασίες πλήρως και έντεχνα τελεσμένες.
  - δ. Οι δαπάνες κατεργασίας, χρησιμοποίησης και τοποθέτησης των αναφερθέντων υλικών, καθώς και κάθε πρόσθετης εργασίας, έστω και μη ρητώς κατονομαζόμενης στη διατύπωση του κονδυλίου της τιμής, που απαιτείται όμως κατά τα συμβατικά στοιχεία της δημοπρασίας, κατά την μελέτη και κατά τις οδηγίες της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας, για την ασφαλή, πλήρη και έντεχνη εκτέλεση και εμπρόθεσμη αποπεράτωση του Έργου. Στις δαπάνες περιλαμβάνεται και η εκτέλεση ορισμένων εργασιών με τη βοήθεια εργατικών χεριών, σε όσες περιπτώσεις ή είναι αδύνατο ή δεν ενδείκνυται να χρησιμοποιηθούν μηχανικά μέσα.
  - ε. Οι δαπάνες για ενδεχόμενες αναγκαίες αντλήσεις, αποστραγγίσεις, περιφράξεις ή απομονώσεις χώρων για την εκτέλεση εργασιών, για αντιστηρίξεις ή στερεοποιήσεις εδαφών, καθώς και κάθε δαπάνη για απομάκρυνση από το εργοτάξιο μετά το πέρας των εργασιών και διάθεση όλων των ακρήστων ή πλεοναζόντων υλικών του Αναδόχου. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και ο πλήρης καθαρισμός του εργοταξίου μετά από την αποπεράτωση των εργασιών.
  - στ. Οποιαδήποτε δαπάνη απαιτηθεί για τυχόν διόρθωση ή καθαίρεση και ανακατασκευή κακότεχνων μερών του Έργου, μετά από εντολή της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας.
  - ζ. Οι δαπάνες των κάθε φύσης ημερομισθίων, εργατικών και αποζημιώσεων του εν γένει ημεδαπού ή αλλοδαπού προσωπικού, μαζί με τις κατά τις κείμενες διατάξεις ασφαλίσσεις (ΙΚΑ κ.λπ.) και δώρα εορτών, που απαιτούνται για την άρτια έντεχνη και εμπρόθεσμη εκτέλεση εργασιών.

Οι δαπάνες εγκατάστασης και λειτουργίας των εργοταξίων και των παντός είδους εγκαταστάσεων και αποθηκεύσεων, οι μισθοί, τα ασφάλιστρα ΙΚΑ και δώρα εορτών του υπαλληλικού προσωπικού, οι ασφάλειες και αποσβέσεις μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων και εργαλείων, οι σημάνσεις νύκτας και μέρας, η περίφραξη και φύλαξη εργοταξίων, αποθηκών κ.λπ., η προμήθεια ρεύματος για τις εγκαταστάσεις, τα γραφεία, τις αποθήκες, τους κοινόχρηστους χώρους και τα μέσα ελέγχου του προσωπικού από τον Εργοδότη, οι δαπάνες διευκολύνσεων της Υπηρεσίας Επίβλεψης στην περιοχή του Έργου, οι κάθε είδους φόροι, δασμοί, τέλη κ.λπ., οι υπέρ τρίτων νόμιμες κρατήσεις, τα όλα Γενικά Έξοδα, καθώς και το Όφελος του Εργολάβου, περιλαμβάνονται στο συμβατικό ποσοστό 18%.
  - η. Κάθε δαπάνη που εμπεριέχεται στους όρους της παρούσας ως ανηγμένη στην προσφορά.
  - θ. Η σύνταξη μελετών προσαρμογής που δεν αλλάζουν τη βασικό σχέδιο, η μελέτες προσωρινών ή βοηθητικών έργων ή μέτρων, οι μελέτες σχετικές με τις σημάνσεις και τα θέματα ασφάλειας και υγείας.
  - ι. Γενικά κάθε δαπάνη που εμπεριέχεται στους όρους της γενικούς και ειδικούς όρους του τεύχους του Τιμολογίου του Έργου.
6. Στα Γενικά Έξοδα του Εργολάβου περιλαμβάνονται και οι παρακάτω ειδικές δαπάνες που το βαρύνουν αποκλειστικά:
- α. Αποζημίωση ιδιοκτητών, εκμισθωτών και μισθωτών:
    - I. Των περιοχών λήψης των κάθε φύσης απαιτηθησομένων δανείων και υλικών και απόθεσης προϊόντων εκσκαφών ή αποθήκευσης προϊόντων.
    - II. Των θέσεων εγκατάστασης μηχανημάτων και εργοταξίων γενικά.
    - III. Των προσπελάσεων προς τα εργοτάξια και τις θέσεις λήψης και αποθήκευσης των πάσης φύσεως υλικών.
    - IV. Των προσπελάσεων που απαιτούνται για διατήρηση της ομαλής κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων.
  - β. Η δαπάνη για την εγκατάσταση παραγωγής αδρανών από τα υγιή προϊόντα εκσκαφών. Επίσης οι δαπάνες αποζημίωσης των κάθε είδους πηγών λήψης υλικών, που θα χρησιμοποιηθούν ύστερα από έγκριση της Υπηρεσίας.

Οι πηγές αυτές λήψης υλικών μπορεί να είναι χείμαρροι ή ορυχεία ή λατομεία που ανήκουν σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου. Τονίζεται ότι το Δημόσιο δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για διενέργεια και διεξαγωγή της διαδικασίας απαλλοτρίωσης τους και ότι για τα υπόλοιπα σχετικά με την ποιότητα και προέλευση των υλικών ισχύει το άρθρο 159 του Ν. 4412/16.

Επίσης, το Δημόσιο δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για πρόσθετη αποζημίωση του Αναδόχου για τυχόν δυσχέρειες που θα προκύψουν για εξεύρεση και εκμετάλλευση των λατομείων και των λοιπών πηγών είτε γιατί θα υπάρξει ανάγκη δημιουργίας εγκαταστάσεων για θραύση και αποθήκευση των υλικών μακριά από την πηγή είτε γιατί δεν θα βρεθούν πηγές λήψης υλικών, οπότε ο Ανάδοχος θα αναγκασθεί να τα προμηθευθεί και να τα μεταφέρει από άλλα μέρη της Ελλάδας.

- γ. Στην τιμή περιέχονται και βαρύνουν τα γενικά έξοδα του Αναδόχου και οι κάθε φύσης δαπάνες για την αποκάλυψη και εκμετάλλευση των πηγών λήψης των υλικών, οι δαπάνες διάνοιξης, κατασκευής και συντήρησης των απαιτούμενων δρόμων προσπέλασης προς τις πηγές υλικών ή τις περιοχές απόθεσης υλικών και γενικά των κάθε είδους δρόμων που χρειάζονται για την εκτέλεση του Έργου, οι αποζημιώσεις των ιδιοκτητών, οι δαπάνες κατασκευής και συντήρησης των προσπελάσεων και παρακαμπτηρίων οδών για την, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των έργων, ανεμπόδιστη εξυπηρέτηση της κυκλοφορίας.
  - δ. Οι δαπάνες τοπογραφικής αποτύπωσης του Έργου εφόσον απαιτείται καθώς και οι δαπάνες σύνταξης σχεδίων ή / και αναπροσαρμογής της μελέτης, καθώς και σύνταξης μελέτης εφαρμογής, όπου απαιτηθεί.
  - ε. Οι δαπάνες λήψης φωτογραφιών και λοιπών παραστατικών στοιχείων του εκτελουμένου Έργου.
  - ζ. Οι δαπάνες εξυπηρέτησης του Αναδόχου και του προσωπικού του με μεταφορικό μέσο, για την κίνηση του προς, από και μέσα στην περιοχή του Έργου, για την οποία η Υπηρεσία δεν έχει καμία υποχρέωση.
  - η. Οι δαπάνες για τις εργαστηριακές δοκιμές.
  - θα. Οι δαπάνες για την αγορά και εγκατάσταση απαραίτητου εξοπλισμού επίβλεψης, για τις ανάγκες της Υπηρεσίας και του Αναδόχου.
  - θβ. Κάθε δαπάνη που μπορεί να προκύψει για την ασφαλή και έντεχνη αποπεράτωση του Έργου, καθώς και κάθε δαπάνη που καθορίζεται από την ΕΣΥ ότι περιλαμβάνεται στην τιμή του Τιμολογίου Προσφοράς του Αναδόχου.
  - θγ. Οι πληρωμές του Εργολάβου υπόκεινται στις νόμιμες κρατήσεις, φόρους κ.τλ., που αντιστοιχούν στο συγκεκριμένο Έργο.
  - θδ. Η τιμή του Τιμολογίου έχει γενική ισχύ και εφαρμόζεται συμβατικά ανεξάρτητα από τις επί μέρους ποσότητες των διαφόρων εργασιών που θα εκτελεστούν, είτε πρόκειται για κατασκευές από την αρχή, είτε για συμπληρώσεις ή επισκευές υπαρχόντων έργων.
  - θε. Η τιμή αυτή ισχύει επίσης γενικά και ανεξάρτητα από τις ώρες –ημέρα και νύκτα– εργάσιμες ημέρες ή αργίες, που θα οριστεί από την Υπηρεσία ότι θα εκτελούνται οι εργασίες.
  - θστ. Οι απαιτούμενες δαπάνες για τη φύλαξη των υλικών, μηχανημάτων κ.λπ. που παραδίδονται στον Ανάδοχο από τον Κύριο του Έργου για χρήση ή ενσωμάτωση, βαρύνουν τον Ανάδοχο.
  - θζ. Οι δαπάνες για τις κατασκευές προσωρινών προσπελάσεων ή για τις κατασκευές και τον εξοπλισμό ανάρτησης ή ανύψωσης προσωπικού και μηχανικού εξοπλισμού, προκειμένου να υλοποιηθεί το Έργο στις προβλεπόμενες θέσεις, η υλοποίηση των απαραίτητων ερευνών και μελετών για την πλήρη και άρτια εκτέλεση του Έργου.
  - θη. Κάθε άλλη δαπάνη που αναφέρεται στο παρόν και στα υπόλοιπα συμβατικά ως υποχρέωση του Αναδόχου.
7. Εφόσον υπάρχουν, όλα τα κατ' αποκοπή τιμήματα του τιμολογίου περιέχουν την αξία, τόσο των απαιτούμενων αρίστης ποιότητας υλικών, όσο και της απαιτούμενης εργασίας εργατοτεχνιτών, όπως όλα αυτά καθορίζονται στο τιμολόγιο και τα λοιπά τεύχη δημοπράτησης, για την πλήρη και άρτια εκτέλεση (σύμφωνα με του κοινούς κανόνες της τεχνικής και της επιστήμης) και την άψογη εμφάνιση του όλου Έργου. Όλα τα κατ' αποκοπή τιμήματα του τιμολογίου, αναφέρονται σε έργα (σύνολα εργασιών), πλήρως και άρτια περαιωμένα και περιλαμβάνουν όλες τις δαπάνες για την πλήρη εκτέλεση του συνόλου των εργασιών του όλου Έργου, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας, του τιμολογίου, των λοιπών συμβατικών τευχών και της μελέτης εφαρμογής.

ΑΡΘΡΟ 30: ΠΛΗΡΩΜΕΣ

- 1. Ο Ανάδοχος θα πληρώνεται σταδιακά και ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών, με βάση τμηματικές πιστοποιήσεις κατά το άρθρο 152 του Ν. 4412/16.
- 2. Επισημαίνεται ότι η τιμή μονάδος κάθε εργασίας του τιμολογίου αντιστοιχεί σε πλήρη εργασία, όταν έχουν ολοκληρωθεί οι προβλεπόμενες εργασίες και οι προβλεπόμενες ανά κατηγορία εργασιών δοκιμές, με αποδεκτά από την Υπηρεσία αποτελέσματα.

3. Η πιστοποίηση θα συνοδεύεται από ανάλυση του εκτιμώμενου ποσοστού εκτελεσμένων εργασιών ανά κατηγορία και υποκατηγορία της ανάλυσης.
4. Η πιθανή αναθεώρηση εργασιών κατόπιν έγκρισης της Υπηρεσίας θα γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 153 του Ν. 4412/16, αφού ληφθεί υπόψη και το χρονοδιάγραμμα, όπως αυτό θα ισχύει σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη παρούσα ΕΣΥ.

ΑΡΘΡΟ 31: ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ

Δεν προβλέπεται χορήγηση προκαταβολών στο υπ' όψιν Έργο.

ΑΡΘΡΟ 32: ΡΗΤΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗ, ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ (ΠΡΙΜ)

Δεν προβλέπεται ρήτρα χορήγησης πρόσθετης καταβολής (πριμ) στο υπ' όψιν Έργο.

ΑΡΘΡΟ 33: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ – ΤΙΜΕΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Για τις μεταβολές του συμβατικού αντικειμένου (αυξομειώσεις εργασιών – νέες εργασίες) ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 156 του Ν. 4412/16.
2. Για την περίπτωση που παραστεί ανάγκη κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 156 §5 και 6 του Ν. 4412/16 και στο άρθρο 9 της παρούσας ΕΣΥ.
3. Στις νέες τιμές μονάδας σαν ποσοστό Γενικών Εξόδων και Οφέλους Εργολάβου θα ληφθεί το δέκα οκτώ τοις εκατό (18%).
4. Ο υπολογισμός του σταθερού συντελεστή "σ" γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 156 §6 του Ν. 4412/16 και ο Ανάδοχος δεν θα μπορεί να εγείρει κανενός είδους άλλη αξίωση.

ΑΡΘΡΟ 34: ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΜΕΣΑ

1. Ο Ανάδοχος με δική του ευθύνη και δικές του δαπάνες, υποχρεούται να προμηθευθεί και μεταφέρει επί τόπου του Έργου όλα τα μηχανήματα, εργαλεία, όργανα, μεταφορικά μέσα κ.λπ.
2. Αν παρόλα αυτά, και κατά την απόλυτη κρίση της Υπηρεσίας, δεν κριθούν επαρκή τα μηχανικά κ.λπ. μέσα που εισκομίστηκαν στο Έργο για την εμπρόθεσμη περαίωση των εργασιών, τότε ο Ανάδοχος υποχρεούται εντός δεκαημέρου να ενισχύσει τον επί τόπου υπάρχοντα μηχανικό εξοπλισμό του κ.λπ. σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.
3. Στην περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν συμμορφωθεί με τις διαταγές της Υπηρεσίας, μέσα στην παραπάνω προθεσμία, τότε η Υπηρεσία μπορεί (χωρίς να έχει την υποχρέωση) με απλή έγγραφη ειδοποίηση προς τον Ανάδοχο, να μεταφέρει επί τόπου τα απαραίτητα μηχανήματα κ.λπ., που κατά την κρίση της είναι απαραίτητα και που θα λειτουργήσουν σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου για όσο διάστημα η Υπηρεσία κρίνει απαραίτητο. Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος βαρύνεται με τις κάθε είδους δαπάνες μεταφοράς και επιστροφής αυτών, ασφαλιστρών, μισθωμάτων, λειτουργίας και συντήρησης των μηχανημάτων και λοιπών μέσων που θα μεταφερθούν για λογαριασμό του.
4. Σε κάθε περίπτωση ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την πρόοδο του Έργου και δεν αναιρούνται οι επιπτώσεις (ποινικές ρήτρες, έκπτωση κ.λπ.) που προβλέπονται στη κείμενη νομοθεσία, έστω και αν η Υπηρεσία δεν έκανε χρήση του παρόντος άρθρου.
5. Ο Ανάδοχος πρέπει να έχει εξασφαλισμένο τόσο τον απαιτούμενο μηχανικό εξοπλισμό όσο και τον εργαστηριακό εξοπλισμό που θα εγκαταστήσει στο εργοτάξιο για τους ελέγχους που προβλέπονται από τη μελέτη και τα λοιπά συμβατικά τεύχη και τις αναφερόμενες στην παρούσα μελέτη σχετικές Προδιαγραφές.
6. Τονίζεται ότι στο Έργο αυτό, όπου ο Ανάδοχος ενδεχομένως χρησιμοποιήσει προϊόντα εκσκαφών, ορύξεων, καθαιρέσεων για την κατασκευή επιχώσεων του Έργου, οφείλει να εγκαταστήσει με δικές του δαπάνες στο εργοτάξιο θραυστήρα και κάθε άλλο απαραίτητο μηχανήμα και εξοπλισμό έργου ικανό να παράγει υλικά με την προδιαγραφόμενη διαβάθμιση και σε ποσότητες επαρκείς για την έγκαιρη εκτέλεση του Έργου.
7. Ανάδοχος οφείλει να προμηθευτεί, με δικές του δαπάνες, όλα τα μηχανήματα, τον εξοπλισμό και τα εργαλεία που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των έργων, τις σκυροδετήσεις, την πραγματοποίηση των εκσκαφών και καθαρισμών πρανών, την κατασκευή, την ανάρτηση και ανύψωση υλικών, εξοπλισμού και προσωπικού, τις έρευνες και μελέτες κ.λπ. καθώς και για την εν γένει έγκαιρη και άρτια εκτέλεση των επιμέρους εργασιών για

την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση του Έργου το οποίο αναλαμβάνει. Διευκρινίζεται ότι τα μηχανικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να είναι εφοδιασμένα με πιστοποιητικά ασφαλείας σε ισχύ, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου. Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει τα πιστοποιητικά αυτά και η χρησιμοποίησή τους έγκειται στην αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου, ο οποίος βέβαια καθίσταται αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιοδήποτε βλάβη ή κίνδυνο έναντι του Έργου ή τρίτων.

8. Τα μηχανήματα έργων που εισέρχονται - εξέρχονται και γενικά απασχολούνται στο εργοτάξιο θα πρέπει να τηρούν τις προδιαγραφές της κείμενης νομοθεσίας και θα πρέπει να είναι ασφαλισμένα. Οι χειριστές των μηχανημάτων έργων θα πρέπει να διαθέτουν το απαιτούμενο δίπλωμα - άδεια χειριστή. Οι χειριστές θα πρέπει να είναι ασφαλισμένοι στον κατάλληλο ασφαλιστικό φορέα (ΙΚΑ).

Τα μηχανήματα έργου, ο εξοπλισμός και οι μηχανές πρέπει να πληρούν τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και να φέρουν πιστοποίηση CE εφόσον απαιτείται για το συγκεκριμένο τύπο – είδος μηχανήματος, εξοπλισμού και μηχανής που θα χρησιμοποιείται στο εργοτάξιο.

Ρητώς αναφέρεται ότι ο ανάδοχος είναι μόνος και αποκλειστικός υπεύθυνος για όλα τα παραπάνω και η αποκλειστική αυτή ευθύνη του είναι ανεξάρτητη από το αν η Υπηρεσία θα προβεί ή όχι σε έλεγχο των παραπάνω απαιτούμενων (ο οποίος έλεγχος είναι για την Υπηρεσία δυνητικός και όχι υποχρεωτικός).

9. Βασική νομοθεσία για μηχανήματα τεχνικών έργων:

- Κοινή Υπουργική Απόφαση 21867/2016 – ΦΕΚ-3276/Β'/12-10-2016 «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες εγκρίσεων τύπου και αδειών κυκλοφορίας που αφορούν τα Μηχανήματα Έργων (Μ.Ε.) και τα οχήματα ειδικής κατηγορίας».
- Υπουργική Απόφαση οικ. 84123/305/Φ113/2016 – ΦΕΚ-2481/Β'/11-8-2016 Τροποποίηση - συμπλήρωση της υπ' αριθ. οικ. 1032/166/Φ.Γ.9.6.4 (Η') (Β' 519 6-3-2013) απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και δικτύων «Κατάταξη των μηχανημάτων έργου σε ειδικότητες και ομάδες ως προς τη δραστηριότητα του χειρισμού σύμφωνα με το Π.Δ. 113/2012 (Α'/198) και αντιστοίχιση των υφισταμένων αδειών που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το Π.Δ. 22/1976 (Α'/6) ή το Π.Δ. 31/1990 (Α'/11) με τις άδειες που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του Προεδρικού αυτού Διατάγματος» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- Κοινή Υπουργική Απόφαση 11031/678/ΦΓ9.6.4(ΣΤ)/2013 – ΦΕΚ-2287/Β'/13-9-2013 «Καθορισμός παραβόλου για την έκδοση των αδειών και τη συμμετοχή στις εξετάσεις για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του χειρισμού μηχανημάτων έργου, καθώς και καθορισμός της αποζημίωσης των μελών των εξεταστικών επιτροπών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21του Ν.4024/2011».
- Προεδρικό Διάταγμα 113/2012 – ΦΕΚ-198/Α'/17-10-2012 «Καθορισμός ειδικοτήτων για την επαγγελματική δραστηριότητα του χειρισμού μηχανημάτων τεχνικών έργων, καθορισμός κριτηρίων για την κατάταξη των μηχανημάτων σε ειδικότητες και ομάδες, καθορισμός επαγγελματικών προσόντων και προϋποθέσεων για την άσκηση της επαγγελματικής αυτής δραστηριότητας από φυσικά πρόσωπα και άλλες ρυθμίσεις».
- Υπουργική Απόφαση Δ17α/04/88/ΦΝ416/1999 – ΦΕΚ-2076/Β'/25-11-1999 «Χορήγηση ειδικής άδειας για την κυκλοφορία Μηχανημάτων Έργων (ΜΕ)».
- Προεδρικό Διάταγμα 292/1999 – ΦΕΚ-262/Α'/24-11-1999 «Καθορισμός μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών Μηχανημάτων Έργων (ΜΕ)».
- Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ13ε/0/232/1992 – ΦΕΚ-119/Β'/26-2-1992 «Ρύθμιση θεμάτων σχετικών με την κατάταξη μηχανοκινήτων οχημάτων».
- Προεδρικό Διάταγμα 31/1990 – ΦΕΚ-11/Α'/5-2-1990 (Καταργημένο) «Επίβλεψη της λειτουργίας, χειρισμός και συντήρηση μηχανημάτων εκτέλεσης τεχνικών έργων».
- Υπουργική Απόφαση 34861/1979 – ΦΕΚ-081/Β'/30-11-1979 «Περί άδειας οδήγησης μηχανημάτων έργων».
- Υπουργική Απόφαση Δ13ε/4800/2003 – ΦΕΚ-708/Β'/2003 «Όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση έγκρισης τύπου Μηχανήματος Έργων και τρόπος και διαδικασία απογραφής, ταξινόμησης και χορήγησης άδειας και πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας Μηχανήματος Έργων (ΜΕ).
- Ν. 2696/99 – ΦΕΚ-57/Α'/1999 «Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας», ως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
- Εγκύκλιος 12/5-7-2011 ΥΠΕΚΑ και γνωμοδότηση 117/2011 του Ν.Σ.Κ.

- ΚΥΑ 29949/1841/29-9-2009 – ΦΕΚ-2112/Β'/2009 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2007/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5.9.2007 για τη θέσπιση πλαισίου για την έγκριση των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους, και των συστημάτων, κατασκευαστικών στοιχείων και χωριστών τεχνικών μονάδων που προορίζονται για τα οχήματα αυτά (οδηγία πλαίσιο)».
- Π.Δ. 305/96 – ΦΕΚ-212/Α'/29-8-1996 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ» ως ισχύει σήμερα.
- Π.Δ. 395/1994 – ΦΕΚ-220/Α'/1994 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ» ως τροποποιήθηκε από Π.Δ. 155/2004 (ΦΕΚ-121/Α'/2004) , Π.Δ. 304/2000 (ΦΕΚ-241/Α'/2000), Π.Δ. 89/1999 (ΦΕΚ-94/Α'/1999) και ισχύει σήμερα.
- Π.Δ. 57/2010 - ΦΕΚ-97/Α'/2010 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την οδηγία 2006/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τα μηχανήματα και την τροποποίηση της οδηγίας 95/16/ΕΚ» και κατάργηση των Π.Δ. 18/96 και 377/93» ως τροποποιήθηκε από Π.Δ. 81/2011 (ΦΕΚ-197/Α'/2011) .

ΑΡΘΡΟ 35: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή του Έργου ισχύουν τα αναφερόμενα στις ισχύουσες ελληνικές τεχνικές προδιαγραφές κι αν δεν υπάρχουν στις διεθνείς.

Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά για το παρόν Έργο ισχύ έχουν οι κάτωθι τεχνικές προδιαγραφές (κατά σειρά):

- Τα αναφερόμενα στο συμβατικό Τιμολόγιο Εργασιών και στη Τ.Σ.Υ. του έργου.
- Οι ισχύουσες Εθνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ).
- Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στα άρθρα της Τεχνικής Συγγραφής Υποχρεώσεων - ΤΣΥ έργων οδοποιίας, που εγκρίθηκαν με την υπ' αρ. Δ17α/01/93/ΦΝ437/1.10.04 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ-1556/Β'/18.10.04), στα πλαίσια έγκρισης των ενιαίων τιμολογίων, όπως ισχύουν.
- Οι ισχύουσες ΟΜΟΕ.
- Ο Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός (ΕΑΚ) και ο Ελληνικός Κανονισμός Ωπλισμένου Σκυροδέματος (ΕΚΩΣ).
- Ο Κανονισμός Τεχνολογίας Σκυροδέματος ΚΤΣ-2016, που εγκρίθηκε με την υπ' αρ. Γ.Δ.Τ.Υ./οικ.3328/12-5-2016 (ΦΕΚ-1561/Β'/2-6-2016) απόφαση Υπουργείου ΥΠΟΜΕΔΙ, ως ισχύει.
- Ο Κανονισμός Τεχνολογίας Χαλύβων ΚΤΧ-2008, που εγκρίθηκε με την υπ' αρ. Δ14/92330/1-7-2008 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ και ισχύει σήμερα (ΦΕΚ-1416/Β'/17-7-2008 και ΦΕΚ-2113/Β'/13-10-2008).
- Οι προδιαγραφές DIN, ΕΛΟΤ – ΕΝ, ΤΟΤΕΕ για τις ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες.
- Τα κείμενα των Προσωρινών Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΠΕΤΕΠ) – κατά το μέρος που δεν υπάρχουν ή δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι παραπάνω προδιαγραφές.
- Κάθε προδιαγραφή, εγχώρια ή διεθνής, που με βάση τους κανόνες της κοινής τεχνικής πείρας έχει εφαρμογή στο παρόν Έργο.

ΑΡΘΡΟ 36: ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

1. Για την υπογραφή της Σύμβασης απαιτείται η προσκόμιση από τον Ανάδοχο του Έργου, εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, όπως ορίζεται στη διακήρυξη.
2. Για την εγγύηση καλής εκτέλεσης ισχύει το άρθρο 72 §1β του Ν. 4412/16 (ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της Σύμβασης χωρίς να υπολογίζεται ο Φ.Π.Α.) και το αντίστοιχο άρθρο της προκήρυξης του έργου.

ΑΡΘΡΟ 37: ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ – ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

1) Κανονιστικές απαιτήσεις. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί το Έργο με τρόπο ασφαλή και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα, αστυνομικές διατάξεις και οδηγίες του Κυρίου του Έργου, όπως εκφράζονται μέσω της Διευθύνουσας Υπηρεσίας αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

2) Σύστημα Οργάνωσης και Διαχείρισης Ασφάλειας Υγείας Εργασίας (Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε.). Ο Ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει το Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε. στο Έργο ώστε να περιοριστεί ο εργασιακός κίνδυνος στο ελάχιστο. Ως ελάχιστες απαιτήσεις για το Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε. ορίζονται οι εξής:

α) Δήλωση πολιτικής ασφάλειας εργασίας του Αναδόχου.

β) Ορισμός Τεχνικού Ασφάλειας, Συντονιστή Ασφάλειας και Ιατρού Εργασίας. Ειδικότερα και λόγω της σπουδαιότητας των θεσμών αυτών, τα προσόντα και καθήκοντα των ατόμων τα οποία θα παρέχουν τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή θεμάτων ασφαλείας και υγείας καθώς και του γιατρού εργασίας, θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας (Ν. 1568/ 85, Π.Δ.17/96, Π.Δ.305/96, Π.Δ.294/88). Η ανάθεση των καθηκόντων του τεχνικού ασφαλείας και συντονιστή ασφαλείας και υγείας της εργασίας καθώς και του γιατρού εργασίας γίνεται εγγράφως και κοινοποιείται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και στο αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.Ε.Π.Ε. Για την κάλυψη των αναγκών του σε υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφαλείας και γιατρού εργασίας, μετρήσεις, αναπροσαρμογή ή και εκπόνηση του Σ.Α.Υ. (Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας) και Φ.Α.Υ. (Φακέλου Ασφάλειας & Υγείας) περιλαμβανομένης της εκτίμησης του εργασιακού κινδύνου, εκπαίδευση προσωπικού, κ.λπ. ο Ανάδοχος μπορεί να συμβάλλεται με εξωτερικούς συνεργάτες ή/και με ειδικά αδειοδοτημένη από το Υπουργείο Εργασίας (Π.Δ.95/99, Π.Δ.17/96) Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης του Επαγγελματικού Κινδύνου (ΕΞ.Υ.Π.Π.).

γ) Καθορισμός αρμοδιοτήτων προσωπικού Αναδόχου για θέματα Α.Υ.Ε. (Ασφάλειας & Υγείας Εργασίας).

δ) Οργάνωση υπηρεσιών Α.Υ.Ε. υπεργολάβων.

ε) Εκπόνηση διαδικασιών ασφαλείας. Κατ' ελάχιστον απαιτούνται διαδικασίες για:

- αναφορά ατυχήματος,
- διερεύνηση των ατυχημάτων και τήρηση αρχείων βάσει της νομοθεσίας,
- αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης,
- χρήση μέσων ατομικής προστασίας,
- εκπαίδευση προσωπικού,
- ιατρικές εξετάσεις εργαζομένων.

στ) Κατάρτιση ειδικών μελετών π.χ. για βοηθητικές κατασκευές, όπου τέτοια μελέτη προβλέπεται από τη νομοθεσία ή προτείνεται από το Σ.Α.Υ. της μελέτης ή της κατασκευής.

ζ) Διαδικασίες Επιθεωρήσεων. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να προγραμματίζει την τακτική επιθεώρηση των χώρων, του εξοπλισμού, των μεθόδων και των πρακτικών εργασίας σε εβδομαδιαία βάση, εκτός αν άλλως ορίζεται στη νομοθεσία ή το απαιτούν οι συνθήκες εκτέλεσης του Έργου, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη λήψη μέτρων για την επανόρθωση των επικίνδυνων καταστάσεων που επισημαίνονται. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να τεκμηριώνονται γραπτά.

η) Άλλες προβλέψεις:

- Εκ των προτέρων γνωστοποίηση της έναρξης των εργασιών στο Έργο προς το αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.Ε.Π.Ε.
- Κατάρτιση προγράμματος και υλοποίηση εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα Α.Υ.Ε.
- Οδηγίες ασφαλούς εργασίας προς εφαρμογή από όλους τους εργαζόμενους στο εργοτάξιο.
- Πρόβλεψη για σύγκληση μηνιαίων συσκέψεων για θέματα Α.Υ.Ε. με το συντονιστή Α.Υ.Ε. και τους υπεργολάβους, παρουσία του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας.

θ) Υποχρέωση Αναδόχου για αναθεώρηση Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ. Ο συντονιστής ασφαλείας και υγείας του Έργου υποχρεούται να κάνει την αναθεώρηση του Σχεδίου και του Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας της μελέτης, να παρακολουθεί τις εργασίες όσον αφορά θέματα Α.Υ.Ε. και να συντάξει τον τελικό Φ.Α.Υ.

Το Σ.Α.Υ. αναπροσαρμόζεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών, στο δε Φ.Α.Υ. εμπεριέχονται οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει. Συνεπώς ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συμπληρώνεται σταδιακά και παραδίδεται με την ολοκλήρωση του Έργου στον Κύριο του Έργου ενημερωμένος, ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του Έργου, έτσι όπως αυτό κατασκευάστηκε. Σε περίπτωση που δεν έχει παραδοθεί από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ. στον Ανάδοχο μαζί με την τεχνική μελέτη, αυτός υποχρεούται στη σύνταξή των αδαπάνως για το Δημόσιο.

Το Σ.Α.Υ. πρέπει να περιέχει τα εξής:

θ1) Γενικά

- Είδος Έργου και χρήση αυτού.
- Σύντομη περιγραφή του Έργου.
- Ακριβής διεύθυνση του Έργου.
- Στοιχεία του κυρίου του Έργου.
- Στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση του Σ.Α.Υ.

θ2) Πληροφορίες για υπάρχοντα δίκτυα υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

θ3) Στοιχεία για την προσπέλαση στο εργοτάξιο και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.

θ4) Ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός και πέριξ του εργοταξίου.

θ5) Καθορισμό των χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής αχρήστων.

θ6) Συνθήκες αποκομιδής επικινδύνων υλικών.

θ7) Διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και Α' βοηθειών.

θ8) Μελέτες κατασκευής ικριωμάτων που δεν περιγράφονται στις ισχύουσες διατάξεις π.χ. ειδικοί τύποι ικριωμάτων, αντιστηρίξεις μεγάλων ορυγμάτων, ή επιχωμάτων κ.λπ. και διατάξεις για πρόσδεση κατά την εργασία σε ύψος.

θ9) Καταγραφή σε πίνακα των φάσεων και υποφάσεων εργασιών του Έργου, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του Έργου.

θ10) Την καταγραφή σε πίνακα των κινδύνων, των πηγών κινδύνων και της εκτίμησης επικινδυνότητας κάθε φάσης και υποφάσης του Έργου, με κλιμάκωση της εκτίμησης επικινδυνότητας π.χ.

X = Χαμηλή εκτίμηση κινδύνου

M = Μέτρια εκτίμηση κινδύνου

Y = Υψηλή εκτίμηση κινδύνου

Σε περίπτωση ταυτόχρονης εκτέλεσης φάσεων εργασιών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιπλέον απορρέοντες κίνδυνοι.

θ11) Εναλλακτικές μέθοδοι εργασίας για κινδύνους που δε μπορούν να αποφευχθούν.

θ12) Για τον εναπομένοντα εργασιακό κίνδυνο θα πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα μέτρα για την πρόληψή του καθώς και ειδικά μέτρα για εργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους (Παράρτημα II του άρθρου 12 του Π.Δ.305/96).

Ο Φ.Α.Υ. πρέπει να περιέχει τα εξής:

θα) Γενικά:

- είδος Έργου και χρήση αυτού,
- ακριβή διεύθυνση του Έργου,
- αριθμό αδείας,
- στοιχεία του Κυρίου του Έργου,
- στοιχεία του συντονιστή ασφάλειας και υγείας που θα συντάξει το Φ.Α.Υ.

θβ) Στοιχεία από το Μητρώο του Έργου:

- τεχνική περιγραφή του Έργου,
- παραδοχές μελέτης,
- τα σχέδια "ως κατεσκευάσθη".

θγ) Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του Έργου, π.χ. εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού κ.λπ.

Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αερίων, ατμού, κ.λπ.) στην πυρασφάλεια κ.λπ.

θδ) Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης του Έργου. Το ανωτέρω περιλαμβάνει:

- Τον Κανονισμό λειτουργίας του Έργου π.χ. όλα τα στοιχεία που θα αφορούν τη χρήση του Έργου από τους χρήστες, βασικά ενημερωτικά φυλλάδια κατάλληλα και επαρκή που θα διανεμηθούν στους χρήστες, ώστε κάθε χρήστης να γνωρίζει πως θα χρησιμοποιήσει το Έργο και τι θα κάνει σε περίπτωση έκτακτων γεγονότων.
- Οδηγίες λειτουργίας για το προσωπικό λειτουργίας και εκμετάλλευσης του Έργου π.χ. οδηγίες χρήσης του ακίνητου και κινητού εξοπλισμού που ανήκει στη συγκεκριμένη Εργολαβία σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας και σε συνθήκες έκτακτου περιστατικού κ.λπ.
- Οδηγίες συντήρησης του Έργου. Περιλαμβάνονται συγκεκριμένες οδηγίες για την περιοδική συντήρηση του Έργου.

Κατά την εκτέλεση του Έργου, το Σ.Α.Υ. και ο Φ.Α.Υ. τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του Αναδόχου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή των Σ.Α.Υ. – Φ.Α.Υ.

Μετά την αποπεράτωση του Έργου ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συνοδεύει το Έργο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου.

3) Δαπάνη σύνταξης Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ. Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω, αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από το νόμο, βαρύνουν τον Ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του.

4) Ρητώς σημειώνεται ότι ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση με δαπάνες του για την σύνταξη των Σ.Α.Υ. – Φ.Α.Υ. ακόμα κι αν δεν υπάρχουν συνταγμένα από την Υπηρεσία στα πλαίσια της μελέτης του Έργου (η οποία είναι υπηρεσιακή μελέτη).

ΑΡΘΡΟ 38: ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ*

Κατ' εφαρμογή της Εγκυκλίου 27/12 (αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ./369/15-10-2012, ΑΔΑ: Β4301-8ΞΩ) εντάσσεται το παρόν άρθρο στην ΕΣΥ του έργου.

1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου: Π.Δ. 305/96 (αρ. 7 - 9), Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7), Ν. 3850/10** (αρ. 42).

2. Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται:

α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7).

β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ: ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ.889/27- 1-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου: Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7).

γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 111), Π.Δ. 305/96 (αρ. 10, 11), Ν. 3850/10 (αρ. 42 - 49).

Για την σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη, ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

* Η έννοια του εργοταξίου ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 1 σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του άρθρου 12 του Π.Δ. 305/96.

** Ο Ν. 3850/10 Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων αρ. δεύτερο, καταργεί διατάξεις που ρυθμίζονται από αυτόν όπως διατάξεις των: Ν. 1568/85, Π.Δ. 294/88, Π.Δ. 17/96, κ.λπ.

3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα:

3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα:

α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του Π.Δ. 305/96.

β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ - ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7).

γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ - ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κ.λπ. (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κ.λπ.).

δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ - ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7).

ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ - ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ).

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 5 - 7) και στις ΥΑ: ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ. 3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Ν. 4412/16 (αρ. 138).

2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 4), όταν:

α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.

β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους: Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παράρτημα ΙΙ).

γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ, ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 εδάφιο α' του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α'/25-11- 2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.

3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου: ΑΔΕΕΠΠ/οικ.433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/16 (αρ. 170 και 172).

4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 11) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τήρηση στοιχείων ασφάλειας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται:

α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ. 8 παρ. 1 και αρ. 12 παρ. 4).

β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ. 8 παρ. 2 και αρ. 4 έως 25).

γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής: Ν. 3850/10 (αρ. 9).

δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των: τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων:

1. Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν. 3850/10 (αρ. 43 παρ. 1α και παρ. 3 - 8).

2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν. 3850/10 (αρ. 14 παρ. 1 και αρ. 17 παρ. 1).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν. 3850/10 αρ. 20 παρ. 4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν. 3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν. 3850/10 (αρ. 43 παρ. 2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτιών του ατυχήματος Ν. 3850/10 (αρ. 43 παρ. 2α).

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν. 3850/10 (αρ. 43 παρ. 2γ).

5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν. 3850/10 (αρ. 18 παρ. 9).

3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 14) σε συνδυασμό με την ΥΑ 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας. Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω ΥΑ, από τις κατά τόπους Δ/σεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κ.λπ.: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 113), Ν. 1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ. πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208/12-9-2003.

3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του ΣΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το ΗΜΑ. Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο ΗΜΑ κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

4. Απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο

4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας:

α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων: Π.Δ. 105/95, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).

β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 75 - 79), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα ΙΙ, παρ. 2).

γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κ.λπ.) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 92 - 95), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 6).

δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως: κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κ.λπ.: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 92 - 96), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 3, 4, 8 - 10), Ν. 3850/10 (αρ. 30, 32, 45).

ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κ.λπ.): Π.Δ. 1073/81 (αρ. 109, 110), Ν. 1430/84 (αρ. 17, 18), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 13, 14).

στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως: προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κ.λπ., εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 102 - 108), Ν. 1430/84 (αρ. 16.-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και ΥΑ οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ. 9, παρ. γ).

4.2 Εργοταξιακή σήμανση - σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση - εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κ.λπ.

Ο ανάδοχος υποχρεούται:

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με:

- Την ΥΑ αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του τ. ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)

- Τη ΚΥΑ αριθ.6952/14-2-2011 του τ. ΥΠΕΚΑ και τ. ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών»

- Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας: Ν. 2696/99 (αρ. 9 - 11 και αρ. 52) και την τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ. 7 - 9 και αρ. 46).

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου: Ν. 2696/99 (αρ. 47, 48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ. 43, 44).

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου κ.λπ.: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 75 - 84), Π.Δ. 305/96 (αρ. 8.δ και αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 2), Ν. 3850/10 (αρ. 31, 35).

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοιβάσης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων: Π.Δ. 216/78, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 85 - 91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ. 8), Π.Δ. 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ. 12 παραρτ. IV μέρος Α παρ. 11 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 4], Ν. 2696/99 (αρ. 32) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ. 30).

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν: α) κραδασμούς: Π.Δ. 176/05, β) θόρυβο: Π.Δ. 85/91, Π.Δ. 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων: Π.Δ. 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες: Ν. 3850/10 (αρ. 36 - 41), Π.Δ. 82/10.

4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων Π.Δ. 304/00 (αρ. 2).

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματοσυγκριτών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κ.λπ.): Π.Δ. 1073/81 (αρ. 17, 45 - 74), Ν. 1430/84 (αρ. 11 -15), Π.Δ. 31/90, Π.Δ. 499/91, Π.Δ. 395/94 και οι τροπ. αυτού: Π.Δ. 89/99, Π.Δ. 304/00 και Π.Δ. 155/04, Π.Δ. 105/95 (παραρτ. ΙΧ), Π.Δ. 305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03, Π.Δ. 57/10, Ν. 3850/10 (αρ. 34, 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παραρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ. 7.4 και 8.5) και το Π.Δ. 304/00 (αρ. 2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία:

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας.

2. Άδεια κυκλοφορίας.

3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.

4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης).

5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το Π.Δ. 89/99 (παραρτ. ΙΙ, παρ. 2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.

6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το Π.Δ. 89/99 (αρ. 4α παρ. 3 και 6).

7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ. 3 και αρ. 4 παρ. 7).

5. Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου. Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα:

5.1 Κατεδαφίσεις: Ν. 495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 18 - 33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ. 7), ΥΑ 31245/93, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ, παρ. 11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Π.Δ. 455/95 και η τροπ. αυτού Π.Δ. 2/06, Π.Δ. 212/06, ΥΑ 21017/84/09.

5.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κ.λπ.), αντιστηρίξεις: Ν. 495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 2 - 17, 40 - 42), ΥΑ αρ. 3046/304/89 (αρ. 8 - ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ. 4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, Π.Δ. 455/95 και η τροπ. αυτού: Π.Δ. 2/06, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

5.3 Ικριώματα και κλίμακες, οδοί κυκλοφορίας - ζώνες κινδύνου, εργασίες σε ύψος, εργασίες σε στέγες: Π.Δ. 778/80, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 34 - 44), Ν. 1430/84 (αρ. 7 - 10), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), Π.Δ. 155/04, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Α παρ. 1, 10 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 4 - 6, 14).

5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες: Π.Δ. 95/78, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 96, 99, 104, 105), Π.Δ. 70/90 (αρ. 15), Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ. οικ.16289/330/99.

5.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κ.λπ.): Π.Δ. 778/80, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 26 - 33, αρ. 98), ΥΑ 3046/304/89, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 12).

5.6 Προετοιμασία και διάνοιξη σιράγγων και λοιπών υπογείων έργων: (Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υπόγειοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00 μ. κάτω από την επιφάνεια της γης.) Ν. 495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 225/89, ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, ΥΑ 3009/2/21-γ/94, Π.Δ. 455/95 και η τροπ. αυτού: Π.Δ. 2/06, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

5.7 Καταδυτικές εργασίες σε λιμενικά έργα: (Υποθαλάσσιες εκσκαφές, διαμόρφωση πυθμένα θαλάσσης, κατασκευή

προβλήτας κ.λπ. με χρήση πλωτών ναυπηγημάτων και καταδυτικού συνεργείου) Π.Δ. 1073/81 (αρ. 100), Ν. 1430/84 (αρ. 17), Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 3131.1/20/95/95, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 8.3 και παρ. 13).

6. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο:

Παραπομπή στον αναλυτικό κατάλογο της Εγκυκλίου 27/12 (αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ./369/15-10-2012, ΑΔΑ: Β4301-8ΞΩ).

ΑΡΘΡΟ 39: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

1. Για την προστασία του περιβάλλοντος έχουν ισχύ η νομοθεσία, οι οδηγίες της Υπηρεσίας και οι τοπικοί περιορισμοί. Ο Ανάδοχος υποχρεούται κατά την διάρκεια εκτέλεσης των έργων να λαμβάνει υπόψη του και να τηρεί απαρεγκλίτως τους περιβαλλοντικούς όρους και δεσμεύσεις που έχουν τυχόν επιβληθεί για το Έργο, όπως αυτοί ενδεχομένως τροποποιηθούν ή συμπληρωθούν στο μέλλον και γενικά να ακολουθεί τις οδηγίες και απαιτήσεις της αρμόδιας περιβαλλοντικής υπηρεσίας. Όλες οι δαπάνες που προκύπτουν για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και δεσμεύσεων βαρύνουν τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στην προσφορά του.
2. Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι σε περίπτωση που δεν έχουν εκδοθεί περιβαλλοντικοί όροι για το Έργο αυτό, επειδή το Έργο δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που απαιτείται η έκδοσή τους (απαλλαγή), δεν σημαίνει ότι στο Έργο δεν πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. ρύποι).
3. Για τυχόν ανάγκη επέκτασης ή αλλαγής των περιβαλλοντικών όρων και δεσμεύσεων (εφόσον ήδη υπάρχουν) προκειμένου να εκτελεστεί μια εντεταλμένη εργασία, θα πρέπει ο Ανάδοχος, σε συνεργασία με την Υπηρεσία, να φροντίσει για την επέκταση ή αλλαγή αυτή, πριν την εκτέλεση της εργασίας αυτής. Κάθε δαπάνη που θα προκύψει εξαιτίας της τυχόν αναμονής για την επέκταση ή την αλλαγή αυτή βαρύνει αποκλειστικά τον Ανάδοχο.
4. Ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη περιβαλλοντικών όρων, σε περίπτωση συμπληρωματικών εργασιών θα πρέπει να εξετάζεται πάντα, με μέριμνα και αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου, η ενδεχόμενη ανάγκη έκδοσης περιβαλλοντικών όρων για τις συμπληρωματικές αυτές εργασίες. Η διερεύνηση αυτή θα γίνει από τον Ανάδοχο με τις αρμόδιες υπηρεσίες περιβάλλοντος. Κάθε δαπάνη που προκύπτει από το παρόν άρθρο θεωρείται ανηγμένη στην προσφορά του.

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

Αργοστόλι, 4 / 1 / 2018

Νικόλαος Ανδρεάτος
πολιτικός μηχανικός

Λάμπρος Νικολάου
γεωλόγος

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

Αργοστόλι, 4 / 1 / 2018
Η Προϊσταμένη Τ.Σ.Ε

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αργοστόλι, 4 / 1 / 2018
Ο Προϊστάμενος Δ.Τ.Ε.

Διονυσία Κακονύκτη
πολιτικός μηχανικός

Νικόλαος Ανδρεάτος
πολιτικός μηχανικός